راهنمای تولید، فراوری برچسب گذاری و بازاریابی مواد غذائی تولید شده به روش زیستی (ارگانیک)

مقدمه

۱- این راهنما الزامات مربوط به تائید تولید ، برچسب گذاری و ادعا های مربوط به مواد غذائی تولید شده به روش زیستی (ارگانیک)را تعیین می کند.

۲- اهداف این راهنما عبارتند از :

- حمایت از مصرف کننده در برابر تقلب در بازار و ادعاهای محصول بدون اثبات با دلیل و مدرک
- حمایت از تولید کنندگان فراورده های زیستی در برابر ارائهٔ فریبکارانه سایر فراورده های کشاورزی به جای فراورده های زیستی
- حصول اطمینان از بازرسی تمام مراحل تولید، آماده سازی، نگهداری، حمل ونقل وفروش و مطابقت آن با این راهنما
- هماهنگی محصولات تولید شده به روش زیستی با مقررات تولید ، آماده سازی ،گواهی ، شناسائی و برچسب گذاری
- فراهم کردن راهنما برای سیستم کنترل مواد غذائی زیستی به منظور تسهیل شناسائی سیستم ملی معادل برای اهداف واردات
- حفظ و بهبود سیستم کشاورزی زیستی در هر کشور برای مشارکت در محافظت منطقه ای و جهانی

۳- این راهنما اولین گام در ایجاد هماهنگی بین المللی رسمی، برای الزامات محصولات زیستی (استاندارد های تولید و فروش) است. تدوین چنین الزاماتی و اجرای آن از تجربه بسیار محدودی برخوردار است.به علاوه درک و آگاهی مصرف کننده در زمینه روش های تولید مواد غذائی زیستی

، در جزئیات خاص ولی ویژگی های مهم ، در مناطق جهان متفاوت است. بنابر این در این مرحله موارد زیر تصدیق شده است:

- این راهنما ابزاری مفید برای کمک به کشورها جهت تهیه مقررات ملی تولید ، بازاریابی و برچسب گذاری مواد غذائی زیستی است.
- این راهنما به بهبود و به روز آوری[1] منظم به منظور در نظر گرفتن پیشرفت فنی و تجربه با اجرای آن نیاز دارد.
- این راهنما برای اجرای ترتیبات محدود کننده (سخت گیرانه)و مقررات تفضیلی آن بوسیله کشور های عضو به منظور حفظ اعتماد مصرف کننده، پیش گیری از تقلب و کاربرد چنین مقرراتی برای محصولاتی که از کشور های دیگر بر اساس مطابقت[2]با چنین ویژگی های محدود کننده (سخت گیرانه)، پیش داوری نمی کند.

۴- این راهنما اصول تولید مواد غذائی زیستی را در مزرعه ، آماده سازی ، نگهداری ، حمل و نقل برچسب گذاری و فروش ارائه می کند و مواد اولیه مجاز مورد استفاده برای حاصلخیزی و بهبود خاک[3] ، کنترل افات و بیماری های گیاهی ، افزودنی های غذائی و مواد کمک فرایند را تعیین می کند. برای اهداف برچسب گذاری استفاده از واژه هائی که به روش تولید زیستی اشاره دارد، محدود به فراورده هائی است که تحت نظارت سازمان ها و یا مراجع گواهی کننده تهیه شده است.

۵- کشاورزی زیستی در میان محدودهٔ وسیع روش شناسی[4] (علم اصول) یکی از روش هائی است که از محیط زیست حفاظت می کند. سیستم تولید زیستی بر اساس استاندارد های خاص و دقیق تولید با هدف دستیابی به اکوسیستم کشاورزی[5] بهینه است که از نظر اجتماعی ، اکولوژیکی

---

[1] -Updating
[2] -Equivalency
[3] -Soil fertilizing and conditioning
[4] -Methodology
[5] -Agroecosystem

و اقتصادی پایدار است. واژه هائی مانند «بیولوژیکی » و « اکولوژیکی » برای توصیف بیشتر مواد غذائی به کار می رود. الزامات تولید محصولات غذائی به روش زیستی با الزامات تولید سایر محصولات کشاورزی متفاوت است و در آن روش های اجرائی تولید، جزئی ذاتی از شناسائی و برچسب گذاری وادعای چنین محصولاتی است.

۶- «ارگانیک » یک واژه مربوط به برچسب گذاری است که نشان می دهد فراورده ها مطابق با استاندارد های تولید زیستی، تولید و بوسیلهٔ یک سازمان گواهی دهنده ، تائید شده اند. کشاورزی زیستی بر اساس کاهش استفاده از ورودی های خارجی ، خودداری از کاربرد کود ها و آفت کش های مصنوعی (سنتتیک) است. راهکار های کشاورزی زیستی ، به دلیل آلودگی کلی محیط نمی تواند از عاری بودن محصولات از بقایای مضر اطمینان دهد. اگرچه روش های استفاده شده باعث کاهش آلودگی هوا ، خاک و آب می شوند.تولید کنندگان و فروشندگان مواد غذائی زیستی برای حفظ یکپارچگی محصولات کشاورزی زیستی ، طرفدار استاندارد ها هستند. هدف اولیه کشاورزی زیستی ، سلامتی و بهره وری اجتماعات وابسته به یکدیگر ، مانند حیات خاک ، گیاه ، حیوان و انسان است .

۷-کشاورزی زیستی سیستم مدیریت تولید جامع نگر [1] است که که باعث ترغیب و افزایش بهبود اکوسیستم کشاورزی ، شامل تنوع زیستی[2] ، چرخه های بیولوژیکی و فعالیت بیولوژیکی خاک است و بر استفاده از راهکارهای مدیریتی را به جای استفاده از ورودی های Off- farm تاکید می کند، با در نظر گرفتن اینکه شرایط منطقه ای به سیستم تطابق یافته محلی[3] نیاز دارد.این مسئله با استفاده از روش های مکانیکی ، بیولوژیکی و فرهنگی که با کاربرد مواد مصنوعی (سنتتیک) در تضاد است ، برای تکمیل عملکرد های خاص در سیستم ، انجام می شود. سیستم تولید زیستی برای موارد زیر طراحی شده است :

---

[1] -Holistic

[2] -Biodiversity

[3] -Locally adapted

الف- افزایش تنوع زیستی در کل سیستم

ب- افزایش فعالیت بیولوژیکی خاک

پ- باروری (حاصلخیزی)[1] طولانی مدت خاک

ت- بازیافت پسماند با منشاء گیاهی ، حیوانی به منظور برگشت مواد مغذی به زمین و در نتیجه کاهش استفاده از مواد منابع تجدید پذیر

ث- تکیه بر منابع تجدید پذیر در سیستم کشاورزی سازمان دهی شدهٔ منطقه ای

ج- ترغیب کاربرد بهداشتی خاک ، آب ، هوا برای کاهش انواع آلودگی که از راهکارهای کشاورزی حاصل می شود.

چ- جابجائی (handle) محصولات کشاورزی با تاکید بر روش های فرایند دقیق به منظور حفظ یکپارچگی زیستی و کیفیت حیاتی محصولات در تمام مراحل

ح- تعیین دورهٔ گذار برای هر مزرعهٔ ، از طریق مدت زمان مناسبی که بوسیله عوامل خاص مربوط به محل، مانند سابقهٔ زمین و نوع محصول و دامی که باید تولید شود معین می شود..

۸- مفهوم ارتباط نزدیک بین تولید کننده و مصرف کننده یک راهکار با سابقه طولانی است. تقاضای بیشتر بازار ، باعث افزایش تمایل اقتصادی به تولید می شود و افزایش فاصله بین تولید کننده و مصرف کننده سبب ترغیب بیشتر کنترل ها و روش های اجرائی گواهی خارجی(بیرونی) می شود.

۹- یکی از مراحل اصلی گواهی ، بازرسی سیستم مدیریت زیستی است . روش های اجرائی برای گواهی دادن به تولید کننده بر اساس توصیف سالانه اقدامات کشاورزی است همان طور که بوسیله عامل با همکاری با سازمان بازرسی کننده انجام می شود.در سطح فرایند نیز ، استاندارد ها در مقابل عملکرد های فرایند تهیه می شوند و شرایط واحد تولیدی می تواند بازرسی و تصدیق شود. در مواردی که فرایند بازرسی بوسیله سازمان گواهی دهنده انجام می شود، عملکرد بازرسی

[1] -Fertility

و گواهی باید به طور کامل تفکیک شده باشد.به منظور حفظ یکپارچگی ، سازمان های گواهی دهنده که روش اجرائی تولید کننده را تائید می کنند باید مستقل از تمایلات اقتصادی با توجه به تصدیق تولید کننده باشد.

۱۰- به غیر از مقدار اندکی از محصولات کشاورزی که زارع به طور مستقیم به مصرف کننده می فروشد، بیشتر فراورده ها برای رسیدن به دست مصرف کننده راه های تجاری ایجاد شده را طی می کنند. برای کاهش تقلب در بازار ، اقدامات خاصی لازم است تا از ممیزی اثر بخش اقدامات فرایند و تجارت اطمینان حاصل شود.بنابر این مقررات یک فرایند به جای محصول نهائی نیاز به اقدامات مسئولانه بوسیله تمام گرو ه های مرتبط دارد.

۱۱-الزامات واردات باید بر اساس اصول مطابقت و شفافیت مطابق با استاندارد اصول گواهی و بازرسی برای واردات و صادرات CAC/GL 20-1995 باشد. در پذیرش واردات مواد غذائی زیستی ، کشور ها باید معمولاً روش اجرائی گواهی و بازرسی و استاندارد به کار رفته در کشور صادر کننده را ارزیابی کنند .

۱۲- با یاداوری این که سیستم های تولید زیستی همچنان در حال تکمیل است و تدوین اصول استاندارد ها مطابق با این راهنما ادامه دارد ، کمیتهٔ کدکس در زمینهٔ برچسب گذاری مواد غذائی[1] CCFL باید این راهنما را به طور منظم بررسی کند . این کمیته باید از دولت های عضو و سازمان های بین المللی برای تهیه پیش نویس برچسب گذاری مربوط به اصلاح این راهنما پیش از برگزاری اجلاس CCFL اقدام کند.

۱ – هدف و دامنهٔ کاربرد

[1] Codex Committee on Food labelling

این راهنما برای فراورده های زیر که دارای برچسب توصیفی مواد غذائی زیستی می باشد ، به کار می رود:

الف - گیاهان یا محصولات گیاهی فراوری نشده، دام و فراورده های دامی تا حدی که اصول تولید و مقررات بازرسی ویژه برای آن ها در پیوست الف و پ تعیین شده است.

ب- محصولات کشاورزی و دامی فراوری شده برای مصرف انسان حاصل از فراورده های بند الف

۱-۲ یک محصول زمانی به روش تولید زیستی اشاره می کند که در برچسب یا ادعای آن شامل آگهی و مستندات تجاری از واژه های « ارگانیک » ، «بیودینامیک[1]» ، «بیولوژیکی » ، «اکولوژیکی » یا کلمات مشابه شامل کلمات اختصاری[2] که در منطقه ای که فراورده در بازار وجود دارد،به خریدار اظهار می کند که محصول یا مواد تشکیل دهندهٔ آن بر طبق روش های تولید زیستی حاصل شده است.

۱-۳ بند ۱-۲ در مواردی که این واژه ها به طور روشن با روش تولید ارتباط ندارد به کار نمی رود.

۱-۴ این راهنما بدون قضاوت در باره مقررات سایر استانداردهای کدکس برای تولید، آماده سازی ، بازاریابی و برچسب گذاری و بازرسی فراورده های بند ۱-۱ به کار می رود.

۱-۵ تمام مواد و یا محصولاتی که از طریق مهندسی ژنتیک[3] / ارگانیسم های تراریخته[4] (GEO/GMO) تولید شده اند، با اصول تولید (رشد ، تولید و فراوری) مواد غذائی زیستی مطابقت ندارند و بنابراین با این راهنما مورد پذیرش قرار نمی گیرند.

۲- توصیف وتعاریف

۲-۱- توصیف

---

[1] -Biodynamic
[2] -Diminutives
[3] Genetically engineered
[4] -Modified organism

مواد غذائی باید فقط در صورتی به روش های تولید زیستی اشاره کند که از مزرعهٔ زیستی که با کاربرد راهکار های مدیریت به دنبال پروراندن[1] اکوسیستم برای دستیابی به بهره وری پایدار[2] و کنترل علف های هرز، آفات و بیماری ها از طریق ترکیب مختلفی از اشکال حیات وابسته به یکدیگر، بازیافت بقایای گیاهی و حیوانی ،انتخاب و تعویض[3] محصول ، مدیریت آب ، خاک ورزی[4] و کشت می باشد. حاصلخیزی خاک از طریق سیستمی که فعالیت های بیولوژیکی خاک ، ماهیت فیزیکی و معدنی خاک را به منظور ایجاد ذخایر مواد مغذی متعادل برای زندگی گیاهی و حیوانی و همچنین حفظ منابع خاک بهینه می سازد ، حفظ می شود و افزایش می یابد. تولید باید با بازیافت مواد مغذی گیاهی به عنوان بخش ضروری استراتژی باروری یا حاصلخیزی خاک همخوانی[5] داشته باشد. مدیریت آفات و بیماری ها از طریق ارتباط متعادل بین شکارگر و میزبان (آفت)، افزایش جمعیت حشرات مفید ، کنترل بیولوژیکی ، کشت و حذف مکانیکی آفات و قسمت های آلوده (تحت تاثیر قرار گرفته)[6] گیاه ، اساس پرورش دام زیستی، توسعه ارتباط سازگار بین زمین ، گیاهان و دام ، و ارتباط برای نیاز های رفتاری و فیزیولوژیکی دام است. دستیابی به این مورد با استفاده از خوراک دام با کیفیت مناسب و بدست آمده به روش زیستی و همچنین میزان ذخیره سازی مناسب ، سیستم پرورش دام متناسب با نیاز های رفتاری ،راهکار های مدیریت حیوانات که باعث کاهش استرس و سبب بهبود وضعیت سلامت و رفاه حیوان می شود، پیشگیری از بیماری ها و خودداری از کاربرد دارو های دامی و مواد شیمیائی مورد استفاده در شیوه های درمانی رایج[7] (شامل آنتی بیوتیک ها) امکان پذیر است.

---

[1] -Nurture
[2] -Sustainable productivity
[3] -Rotation
[4] -Tillage
[5] -Sustainable
[6] -Affected
[7] -Allopathic

۲-۲ - اصطلاحات وتعاریف

در این استاندارد اصطلاحات و تعاریف تعیین شده در استاندارد واژه نامهٔ کشاورزی زیستی (ارگانیک) به کار می رود.

بخش۳- برچسب گذاری و ادعا ها

مقررات کلی

۳-۱- محصولات زیستی باید مطابق با استاندارد های ملی ایران به شمارهٔ ۴۴۶۹ و ۴۷۱۱ برچسب گذاری شود.

۳-۲ برچسب گذاری وادعا های مربوط به محصولات تعیین شده در بند ۱-۱ ممکن است فقط در موارد زیر به روش های تولید زیستی ارجاع شود :

الف- چنین نشانه هائی به وضوح نشان می دهد که مربوط به یک روش تولید کشاورزی هستند؛

ب- فراورده مطابق با الزامات بخش ۴ تولید شده و یا مطابق با اصول بند ۷-۱ وارد کشور شده است؛

پ- فراورده بوسیلهٔ عاملی (اپراتوری)که مطابق با بخش ۶ بازرسی شده ، تولید یا وارد شده است؛

ت- در برچسب گذاری، نام و/یا شمارهٔ شناسهٔ بازرسی رسمی یا سازمان گواهی دهنده به عاملی که تولید یا آخرین فرایند را انجام داده است ،تعیین شده باشد.

۳-۳ برچسب گذاری و ادعا های فراورده های تعیین شده در بند ۱-۱ ب ، ممکن است فقط در مواردی به روش تولید زیستی ارجاع دهد که :

الف- چنین نشانه هائی به وضوح نشاندهنده ارتباط روش تولید با کشاورزی بوده و با نام فراورده های کشاورزی مورد نظر مرتبط هستند ، مگر اینکه چنین نشانه هائی به وضوح در فهرست مواد تشکیل دهنده وجود داشته باشد؛

ب- تمام مواد تشکیل دهندهٔ محصول با منشاء کشاورزی یا مطابق با الزامات بخش ۴ تولید شده ، یا تحت اصول بند ۷ وارد کشور شده باشد؛

پ- فراورده نباید حاوی هیچ ترکیبی با منشاء غیر کشاورزی که در جدول ۳ فهرست پیوست ب آورده نشده است ، باشد؛

ت- مواد تشکیل دهنده یکسان نباید از منشاء زیستی و غیر زیستی بدست آمده باشد؛

ث- فراورده و یا مواد تشکیل دهندهٔ آن نباید هنگام آماده سازی با کاربرد پرتو های یون ساز یا موادی که در جدول ۴ پیوست ب فهرست نشده است ، آمایش شده باشد؛

ج-محصول بوسیلهٔ عاملی (اپراتوری) که مطابق با بخش ۶ این راهنما مورد بازرسی منظم قرار گرفته تولید یا وارد شده است.

۳-۴ با حذف (انحراف از) بند ۳-۳ (ب)

- ترکیبات خاص با منشاء کشاورزی الزاماتی که ممکن است در آن بند استفاده شود را برآورده نکند ،با حد مجاز حداکثر میزان m/m ٪۵ از کل ترکیبات به غیر از نمک و آب در محصول نهائی ، در آماده سازی محصول به همان صورتی که در بند ۱-۱ (ب) تعیین شده است.

- در مواردی که چنین ترکیباتی با منشاء کشاورزی در دسترس نباشد ، یا به مقدار کافی نباشد ، مطابق با الزامات بخش ۴ این راهنما.

۳-۵ تا زمانی که بررسی های بیشتر این راهنما مطابق با بند ۸ انجام می شود ،کشور های عضو می توانند موارد زیر را با توجه به محصولاتی که در بند ۱-۱ (ب) تعیین شده است ، برای واردات به کشور خود در نظر بگیرند:

- تدوین مقررات برچسب گذاری ویژه برای محصولاتی که مواد تشکیل دهندهٔ آن حاوی کمتر از ٪۹۵ ترکیبات کشاورزی است.

- محاسبهٔ درصد در بند ۳-۴ (٪ ۵) و در بند ۳-۵ (٪۹۵) بر اساس مواد تشکیل دهنده با منشاء کشاورزی (به جای تمام مواد تشکیل دهنده به غیر از آب و نمک)

- محصول با برچسب در حال گذار[1] / تغییر[2] (عبور) که حاوی بیش از یک مادهٔ تشکیل دهنده با منشاء کشاورزی است.

۳-۶ در تدوین مقررات برچسب گذاری محصولاتی که حاوی کمتر از ٪۹۵ مواد زیستی مطابق با بند بالاست ، موارد زیر به ویژه برای محصولاتی که حاوی ٪۹۵ و ٪۷۰ مواد زیستی است ، باید در نظر گرفته شود.

الف- محصول ، الزامات بند ۳-۳ (پ،ت،ث،ج و چ) را برآورده کند.

ب-نشانه هائی که به روش های تولید زیستی ارجاع می دهد ، باید به عنوان مرجع برای درصد تقریبی کل مواد تشکیل دهنده شامل افزودنی ها به غیر از نمک و آب ، در فهرست[3]مشخص شود.

پ- مواد تشکیل دهنده باید به ترتیب نزولی بر اساس وزن/ وزن در فهرست مواد تشکیل دهنده آورده شود.

ت- نشانه ها در فهرست ترکیبات باید با حروف یک رنگ و دارای شیوه و اندازه مشابه سایر نشانه ها در فهرست مواد تشکیل دهنده آورده شود.

برچسب گذاری محصولات در دورهٔ گذار / تغییر (عبور) به زیستی

۳-۷ محصولات مزرعه در مرحله تغییر به روش های تولید زیستی فقط باید ۱۲ ماه پس از تولید با استفاده از روش های زیستی به صورت«در حال تغییر به زیستی » برچسب گذاری شود در صورتی که :

الف- الزامات اشاره شده در بند ۳-۲ و ۳-۳ به طور کامل اجرا شده باشد.

ب- نشانه هائی که اشاره به مرحلهٔ تغییر/ گذار می کند ، در مورد تفاوت محصولات بدست آمده از مزرعه و/یا واحد مزرعه که به طور کامل دورهٔ گذار را طی کرده اند ، خریدار محصول را گمراه نکند.

---

[1] -Conversion
[2] -Transition
[3] -Panel

پ- چنین نشانه هائی از کلماتی مانند «محصول در حال گذار به کشاورزی زیستی » یا کلمات مشابه یا عبارات قابل قبول بوسیله مقامات ذیصلاح کشور که محصول در بازار آن وجود دارد ، استفاده کند و باید از نظر رنگ . اندازه و سبک حروف برجسته تر از سایر توصیفات فروش محصول نباشد.

ت- مواد غذائی که حاوی یک مادهٔ تشکیل دهنده هستند می توانند به صورت « در حال تغییر به زیستی» در فهرست صفحه اصلی ، برچسب گذاری شوند.

ث-در برچسب گذاری باید نام و/یا شمارهٔ شناسهٔ سازمان گواهی دهنده رسمی یا مقامات ذیصلاحی که آخرین آماده سازی را مطابق با آن انجام داده است، مشخص شود.

برچسب گذاری ظروف برای فروش کلی

۳-۸ برچسب گذاری ظروف برای فروش کلی محصولات بند ۱-۱ باید مطابق با الزامات پیوست پ این استاندارد باشد.

بخش ۴- مقررات تولید و آماده سازی

۴-۱ روش های تولید زیستی برای تولید محصولاتی که در بند ۱-۱ (الف) به آن اشاره شد الزام می کند که :

الف- حداقل الزامات تولید تعیین شده در پیوست الف باید براورده شود

در مواردی که بند الف اثربخش نیست ، موادی که در پیوست ب ،جدول ۱ و ۲ یا مواد تائید شده بوسیله هر کشوری که با معیار های تعیین شده در بخش ۵-۱ مطابقت دارد، ممکن است به عنوان فراورده های محافظ گیاه ، کود ، بهبود دهنده های خاک استفاده شود تا حدی که کاربرد مشابه آن در کشاورزی کلی در کشور مطابق با مقررات ملی مربوطه باشد.

۴-۲ روش های فرایند زیستی برای آماده سازی محصولاتی که در بند ۱-۱ به آن اشاره شد لازم است :

الف- حداقل الزامات فرایند پیوست الف باید براورده شود؛

ب- موادی که در پیوست ب .جدول ۳ و ۴ آورده شده است و یا مواد تائید شده بوسیله هر کشور که معیار های تعیین شده در بخش ۵-۱ را داراست، ممکن است به عنوان ترکیبات با منشاء غیر

کشاورزی یا کمک فرایند استفاده شود تا حدی که کاربرد آن در الزامات ملی مربوط به آماده سازی محصولات کشاورزی مطابق با راهکار های خوب تولید[1] ، مجاز باشد.

۴-۳ فراورده های زیستی باید مطابق با الزامات پیوست الف نگهداری و حمل و نقل شوند.

۴-۴با انحراف از مقررات بند ۴-۱ (الف) و ۴-۲ (الف) مراجع ذیصلاح ممکن است با توجه به مقررات تولید دام در پیوست الف مقررات جزئی بیشتری را مانند انحراف برای دوره های اجرا[2] به منظور اجازه بهبود تدریجی راهکار های کشاورزی زیستی در نظر بگیرند.

بخش ۵- الزامات برای شمول مواد پیوست ب و معیار های تهیه فهرست مواد توسط کشور ها

۵-۱ برای هدف اصلاح فهرست مواد مجاز که در بخش ۴ تعیین شده است، حداقل معیار های زیر باید استفاده شود. کاربرد چنین معیار هائی به منظور ارزیابی مواد جدید برای استفاده در تولید مواد غذائی زیستی ، باید با در نظر گرفتن تمام مقررات قانونی باشد و براساس درخواست آن را در اختیار سایر کشور ها بگذارند.

هر پیشنهادی برای قرار گرفتن مواد جدید در پیوست ۲ باید معیار های کلی زیر را داشته باشد :

۱-با اصول تولید غذا های زیستی مطابق با این راهنما مطابقت داشته باشد ؛

۲- از موادی استفاده شود که برای کاربرد مورد نظر ضروری و لازم هستند ؛

۳- تولید ، کاربرد و دفع مواد ، باعث ایجاد اثرات مضر روی محیط نشوند ؛

۴- کمترین اثر منفی را روی سلامتی انسان یا حیوان و کیفیت زندگی داشته باشد؛

۵-جایگزین های تائید شده به اندازه و/یا مقدار کافی در دسترس نباشد.

معیار های بالا به منظور حمایت از کامل بودن (یکپارچگی) تولید زیستی ،مورد ارزیابی قرار می گیرد.

به علاوه معیار های زیر باید در فرایند ارزیابی به کار برده شوند:

الف- در صورتی که برای اهداف حاصلخیزی و بهبود خاک استفاده شود:

---

[1] Good Manufacturing Practice

[2] -Implementation periods

- لازم است برای حاصلخیزی خاک و حفظ آن ویا اجرای الزامات تغذیه ای خاص محصولات ، یا بهبود دهنده های خاص خاک و اهداف تناوب[1] که نمی تواند با راهکارهائی که در پیوست الف آورده شده است ،یا سایر محصولاتی که در جدول ۲ پیوست ب(۲)آورده شده است ، براورده شود ؛ و
- این ترکیبات بهتر است که منشاء گیاهی حیوانی ،میکروبی یا معدنی داشته باشند و ممکن است فرایند های زیر برای آن ها به کار رفته باشد : فیزیکی (برای مثال مکانیکی یا حرارتی) ،آنزیمی ، میکروبی (مانند کمپوست کردن و تخمیر کردن) ؛ فقط در صورتی که فرایند های فوق انجام نشده باشد، فقط برای استخراج حامل ها و پیوند دهنده ها [2] فرایند های شیمیائی ،ممکن است در نظر گرفته شود ؛ و
- استفاده از آنها اثر مضر روی تعادل اکوسیستم خاک یا ویژگی های فیزیکی خاک یا کیفیت آب و هوا نداشته باشد.
- استفاده از آنها ممکن است به شرایط خاص ، مناطق خاص و مواد خاص محدود شود.

ب- در صورتی که آنها برای هدف کنترل بیماری های گیاهی یا آفات و علف ها استفاده شوند :

- برای کنترل ارگانیسم های مضر یا یک بیماری خاص ضروری باشد ، در صورتی که سایر جایگزین های تکثیر گیاه یا فیزیکی ،بیولوژیکی و/یا راهکار های مدیریت اثر بخش در دسترس نباشد و
- استفاده از آنها باید اثرات بالقوه مضر روی محیط اکولوژی (به ویژه ارگانیسم های غیر هدف) و بهداشت مصرف کننده و دام و زنبور را در نظر بگیرد ؛
- این ترکیبات باید منشاء گیاهی ، حیوانی ، میکروبی یا معدنی داشته باشد و ممکن است تحت فرایند های زیر باشند : فیزیکی (مانند مکانیکی یا حرارتی) ،آنزیمی ، میکروبی (مانند کمپوست کردن و هضم کردن)

---

[1] -Rotation

[2] -استفاده از فرایند هاي شيميائي در زمينه اين معيار ها يك اقدام موقتي است و بايد با در نظر گرفتن مقررات مطابق بند ۸ اين راهنما مورد بررسي قرار گيرد.

- اگرچه ، در صورتی که این محصولات ، در شرایط استثنائی ، در تله ها و پخش کننده هائی مانند فرومون ها[1] که به طور شیمیائی ساخته می شوند به کار برده شوند ،اگر این محصولات در مقادیر کافی در شکل طبیعی خودشان در دسترس نباشند به شرطی که که شرایط برای کاربرد آن ها به طور مستقیم یا غیر مستقیم باعث وجود باقیمانده درمحصول در قسمت های خوراکی نشود ، برای افزودن به فهرست در نظر گرفته خواهد شد،
- استفاده از آنها ممکن است محدود به شرایط خاص ، مناطق خاص یا محصول خاص شود.

پ- در صورتی که آنها به عنوان کمک فرایند در آماده سازی و نگهداری مواد غذائی مصرف شوند :

- این مواد فقط در صورتی استفاده می شوند که بدون کاربرد آنها تولید و یا حفظ[2] مواد غذائی (در مورد افزودنی ها) یا تولید مواد غذائی (در مورد مواد کمک فرایند) امکان پذیر نباشد.
- در موارد عدم وجود سایر فناوری های در دسترس ،الزامات این راهنما را برآورده کند.
- این مواد در طبیعت یافت می شوند و ممکن است تحت فرایند های فیزیکی / مکانیکی (مانند استخراج ،رسوب)، فرایند های بیولوژیکی / آنزیمی و فرایند های میکروبی (مانند تخمیر) قرار گرفته باشند،
- یا اگر مواد فوق با چنین روش ها و فناوری هائی به اندازهٔ کافی در دسترس نباشند ، بنابراین، موادی که به طور شیمیائی ساخته شده اند ممکن است برای قرار گرفتن در فهرست ، در شرایط خاص مورد توجه قرار گیرند ؛
- استفاده از آنها صحت یا اعتبار فراورده را حفظ می کند .
- مصرف کننده در ارتباط با ماهیت ، مواد و کیفیت فراورده گمراه نمی شود.

افزودنی ها و کمک فرایند ها از کیفیت کلی محصول کم نمی کند.

در فرایند ارزیابی مواد برای قرار گرفتن در فهرست ،تمام گروه های ذینفع باید فرصت مداخله داشته باشند.

---

[1] -Pheromones

[2] -Preserve

۵-۲ کشور ها باید فهرستی از موادی را که معیار های تعیین شده در بند ۵-۱ را دارد ، بپذیرند و یا تهیه کنند.

ماهیت باز بودن فهرست

۵-۳ به دلیل هدف اولیه تهیه فهرست مواد ، این فهرست (پیوست ب) برای اضافه یا حذف کردن مواد، به طور پیوسته باز است. وقتی کشوری پیشنهاد ورود یا اصلاح [1] یک ماده را در پیوست ب دارد باید شرح جزئیات آن و شرایط مصرف مورد انتظار برای نشان دادن اینکه الزامات بخش ۵-۱ بر اورده شده است را نیز ارسال کند.روش اجرائی برای درخواست اصلاح فهرست در بخش ۸ این راهنما ارائه شده است.

بخش ۶- سیستم های بازرسی و گواهی [2]

۶-۱ سیستم بازرسی و گواهی برای تصدیق برچسب گذاری و ادعا برای مواد غذائی تولید شده به روش زیستی استفاده می شود.توسعه این سیستم باید با در نظر گرفتن اصول گواهی و بازرسی واردات و صادرات مواد غذائی باشد.(کدکس CAC/GL20:1995) راهنمای فوق برای طراحی ، اداره کردن ، ارزیابی و تائید صلاحیت سیستم های بازرسی و گواهی صادرات و واردات مواد غذائی می باشد.

۶-۲ مسئولین ذیصلاح باید سیستم بازرسی که بوسیلهٔ مسئولین تعیین شده [3] و/یا سازمان های گواهی/بازرسی رسمی برای عاملی (اپراتوری) که مطابق با بند ۱-۱ فراورده ها را تولید ، آماده و وارد می کند ، ایجاد کنند.

۶-۳ سیستم های بازرسی و گواهی رسمی باید حداقل شامل معیار ها و سایر اقدامات پیشگیرانه که در پیوست پ تنظیم شده است، باشد.

---

[1] -Ammendment

[2] -در برخي از كشور ها سيستم گواهي دهنده ممكن است با سيستمي كه بازرسي را انجام مي دهد يكسان باشد.بنابراين واژه بازرسي و گواهي در مواردي كه اين سيستم ها هم رديف هستند به كار مي رود.

[3] -Designated

۶-۴ برای کاربرد سیستم بازرسی که بوسیله سازمان های گواهی دهندهٔ رسمی انجام شده است ،کشور ها باید مسئول ذیصلاح را که مسئول تائید و نظارت چنین سازمان هائی می باشد را تعیین کنند :

- مسئولین ذیصلاح تعیین شده ممکن است در عین حفظ مسئولیت برای تصمیم گیری و اقدام ،ارزیابی و نظارت بر سازمان های گواهی و بازرسی خصوصی به یک شخص ثالث عمومی یا خصوصی به عنوان « جانشین » اشاره کنند.اگر تفویض اختیار[1]شود ، شخص ثالث خصوصی یا عمومی نباید بازرسی و گواهی را متقبل شود.

- برای این منظورکشور وارد کننده ممکن است در مواردی که کشور صادر کننده فاقد برنامهٔ ملی و مسئولین ذیصلاح تعیین شده می باشد ، یک سازمان تائید صلاحیت شخص ثالث را مشخص کند.

۶-۵ به منظور بدست آوردن تائید به عنوان یک سازمان یا مسئول گواهی کننده رسمی ، مسئولین ذیصلاح یا جانشین او هنگام انجام ارزیابی نکات زیر را باید در نظر بگیرد:

الف- روش اجرائی بازرسی /گواهی باید پیگیری شود،شامل شرح معیار های بازرسی و اقدامات پیشگیرانه به تفضیل که سازمان آن را در مورد اپراتور هائی (عامل هائی) مورد بازرسی به عهده دارد.

ب- جریمه برای سازمان هائی که بر خلاف مقررات عمل می کنند و تخلف می کنند.

پ- در دسترس بودن منابع مناسب مانند کارکنان با تجربه ،تسهیلات فنی و اداری ، تجربه بازرسی و قابلیت اعتبار[2]

ت- بیطرفی[3] سازمان در برابر عاملی (اپراتوری) که بازرسی می شود.

۶-۶ مسئولین ذیصلاح و یا جانشین آن باید:

الف- از بیطرف بودن سازمانی که بازرسی را از طرف سازمان گواهی دهنده و بازرسی انجام می دهد اطمینان یابد ؛

---

[1] -Delegated
[2] -Reliability
[3] -Objectivity

ب- اثر بخش[1] بودن بازرسی را تصدیق کند ؛

پ -برای هر مورد تخلف و خلاف مقرراتی که وجود دارد اخطار قانونی داده شود و جریمه شود ؛

ث-در صورتی که الزامات بندهای الف و ب را براورده نکند و دیگر معیار های به کار رفته در بند ۶-۵ را اجرا نکند ،الزامات بند ۶-۷ تا ۶-۹ را نداشته باشد ،تائید سازمان گواهی دهنده یا مسئول را باطل کند.

۶-۷ سازمان ها یا مسئولین گواهی دهنده رسمی ویا شناخته شده رسمی باید :

الف- از بکارگیری حداقل معیار های بازرسی واقدامات پیشگیرانه که در پیوست پ تعیین شده است ، اطمینان حاصل کند و

ب- اطلاعات محرمانه و اطلاعات بدست آمده از فعالیت های گواهی و بازرسی را برای افرادی به غیر از افراد مسئول کار و مسئولین ذیصلاح آشکار نکند.

۶-۸ سازمان ها یا مسئولین گواهی و بازرسی شناخته شده رسمی یا رسمی باید :

الف- به مسئول ذیصلاح و یا جانشین آن برای اهداف ممیزی ، اجازهٔ دسترسی به سایر دفاتر و تسهیلات و را بدهند و برای ممیزی تصادفی[2] از عامل ها (اپراتور ها) ، به تسهیلات آن ها دسترسی داشته باشند . همچنین هر اطلاعاتی که توسط مسئول ذیصلاح و یا جانشین او برای اجرای الزامات مطابق این راهنما لازم است.

ب- در صورت آشکار شدن تخلف[3] و یا تخلفی با اثرات دراز مدت ،فروش یا مبادلهٔ فراورده هائی با برچسب «تولید شده به روش زیستی » را توسط عامل (اپراتور) مربوط برای مدت موافقت شده با مسئول ذیصلاح و یا جانشین آن ممنوع کند.

---

[1] -Effectiveness

[2] -Random audit

[3] -Infringement

۶-۱۰ در مواردی که مسئولین ذیصلاح متوجه شوند که در کاربرد این راهنما ، خلاف مقررات عمل شده است و یا تخلفی صورت گرفته است ، بهتر است الزامات این راهنما برای تبادل اطلاعات بین کشور ها در مورد مرجوع کردن[1] مواد غذائی وارداتی (CAC/GL 25:1995) به کار رود.

۷- واردات

۷-۱ محصولات تعیین شده در بند ۱-۱ ، فقط در صورت داشتن گواهی بازرسی از مراجع ذیصلاح یا سازمان های معین شده در کشور که در آن نشان دهد بهر مشخص شده در گواهی، حداقل مطابق با مقررات این راهنما در یک سیستم تولید ، آماده سازی ، بازاریابی و بازرسی حاصل شده است و شرایط بند ۴ را نیز داشته باشد، می توانند وارد کشور شوند.

۷-۲ اصل گواهی که در بند ۷-۱ به آن اشاره شده باید برای مشخص شدن صادر کننده اولیه همراه کالا باشد ،پس از آن وارد کننده باید یک گواهی تجاری به منظور بازرسی با حداقل اعتبار ۲ سال صادر کند.

۷-۳ گواهی محصول باید از زمان ورود به کشور تا هنگام رسیدن به دست مشتری معتبر باشد . اگر ورود محصولات زیستی با الزامات این راهنما تایید شود ، طبق عملیات دستگاه نظارتی به منظور قرنطینه، نگهداری شده و چناچه با الزامات این راهنما مطابق نباشد ، وضعیت زیستی خود را از دست می دهند.

۷-۴ یک کشور وارد کننده ممکن است:

الف- نیاز به اطلاعات جزیی شامل گزارشات کارشناسان مستقل مورد تایید مراجع ذیصلاح کشورهای وارد کننده و صادر کننده درباره معیارهای به کار رفته توسط کشور صادر کننده برای قضاوت و تصمیم گیری دربارهٔ انطباق قوانین کشور خود و قوانین کشور وارد کننده با الزامات این راهنما داشته باشد و یا

[1] - Rejection

ب- هماهنگی با کشورهای صادرکننده برای بازدید و بررسی معیارهای تولید ، تهیه ،بازرسی و گواهی مطابق با آنچه در کشور صادر کننده به کار می رود .

پ- به منظور پیشگیری از سر در گمی مشتری ، برچسب گذاری محصول در کشور وارد کننده بر اساس الزامات برچسب گذاری طبق آنچه در بند ۳ مقرر شده است ضروری است .

۸ بازنگری مستمر راهنما

۸-۱ در راستای اهداف این راهنما ، از کشورهای عضو و سازمان های بین المللی برای ارائه پیشنهاد به کمیته فنی برچسب گذاری مواد غذایی کدکس دعوت شده است . پس از اینکه مدرک نهائی مورد موافقت قرار گرفت ، کمیته فنی برچسب گذاری کدکس باید هر چهار سال یکبار و در صورت لزوم هر دو سال یکبار، فهرست های موجود در پیوست ۲ را با هدف منظور کردن آخرین تغییرات تجدید نظر نماید .

۸-۲ پیشنهادات باید به دبیرخانه کمیسیون کدکس غذائی ، برنامه مشترک FAO/WHO در استانداردهای مواد غذایی ، FAO - ۰۰۱۰۰-رم- ایتالیا ارسال شود.

پیوست ۱

اصول کلی در تهیه محصولات زیستی (ارگانیک)

الف- گیاهان و محصولات گیاهی

۱ -اصول ذکر شده در این پیوست باید در کرت ها[1]، مزرعه یا واحدهایی از مزرعهٔ در طول دوره گذار حداقل ۲ سال پیش از حالت گذار یا در مورد محصولات دائمی، نسبت به مراتع حداقل ۳ سال قبل از اولین برداشت محصولات تعریف شده در بند ۱-۱ این راهنما به کار رود . مرجع ذیصلاح یا در در صورت تفویض اختیار سازمان یا مرجع گواهی دهنده می تواند در برخی موارد (مانند کشت نکردن به مدت ۲ سال یا بیشتر) این دوره زمانی را کاهش یا افزایش دهد ، اما این دوره باید برابر ۱۲ ماه یا بیش از آن باشد .

۲ مرحله گذار ممکن است هنگامی که واحد تولیدی تحت بازرسی مطابق با بند ۶-۲ قرار گرفته و هنگام شروع به اجرای مقررات مطابق با بند ۴ این راهنما شروع شود .

۳ در مواردی که تمام مزرعه همزمان در حالت تبدیل وضعیت نباشد ، باید این راهنما مرحله به مرحله با تبدیل وضعیت قسمتهای مختلف استقرار یابد . برای تبدیل از مرحله گذرا به تولید زیستی (ارگانیک) به شکل موثر باید روش های مجاز در این راهنما به کار رود . در مواردی که تمام مزرعه همزمان درحالت تبدیل وضعیت باشد، این کار باید طبق پیوست ۳ بند ۳ و ۱۱ در بخشهای جداگانه صورت گیرد .

۴-مناطقی که در مرحله گذار هستند و نیز مناطقی که مرحله گذار به تولید زیستی را پشت سر گذاشته اند نباید بین روش های این دو مرحله در نوسان باشند .

---

[1] -Parcels

۵ - فعالیت حاصلخیزی و بیولوژیکی[1] خاک باید در صورت لزوم افزایش یابد و یا حفظ شود :

الف- کاشت حبوبات ، گیاهان تقویت کنندهٔ زمین[2]، یا گیاهان با ریشه بلند[3] مطابق با یک برنامه تناوب چند کشتی[4] مناسب ؛

ب- تلفیق خاک دارای مواد آلی ، کمپوست شده یا نشده برای تولید مطابق با این راهنما . محصولات جانبی دامداری مانند کود مزرعه (حیوانی) ممکن در صورتی که مطابق با این راهنما از دامداری ها بدست آمده باشد ممکن است استفاده شود؛

فقط در مواردی که تغذیه کافی محصولات و بهبود خاک با روش شرح داده شده در بند ۵ (الف و ب) و یا در مواردی که که تهیه کود از مزارع زیستی امکان پذیر نباشد، باید موادی کـه در پیوسـت ۲ جـدول ۱ ذکر شده است به کار رود.

پ- برای فعال سازی کمپوست از میکرو ارگانیسمهای مناسب یا منابع گیاهی ممکن است استفاده شود؛

ت- آماده سازی بیودینامیک از خاک سنگ ،کود حیوانی یا گیاهان نیز ممکن است بـرای پوشـش دادن به اهداف بند ۵ استفاده شود ؛

۶ آفات ، بیماری ها و علف های هرز باید به وسیله یک یا ترکیبی از عوامل زیر کنترل شود :

- استفاده از گونه ها و تنوع های زیستی مناسب ؛
- استفاده از برنامه های تناوب مناسب کشت ؛
- کشت مکانیکی

---

[1] - Fertility and biological activity

[2] -Green manures

[3] -Deep-rooting plants

[4] - Multi annual rotation programme

- حفاظت از دشمنان طبیعی آفات از طریق محل زندگی مناسب مانند محل پرچین ها[1] و آشیانه ، مناطق پیشگیری[2]اکولوژیکی که دارای پوشش گیاهی طبیعی و یا لانه شکارچیان آفات باشد ؛
- اکوسیستم های متعدد در مناطق جغرافیایی ، متفاوت است. مانند مناطق پیش گیری برای کاهش فرسایش ، کشاورزی - جنگلی، تناوب محصولات و غیره ؛
- سوزاندن علف های هرز ؛
- دشمنان طبیعی شامل رها سازی شکارچی ها و انگل ها ؛
- آماده سازی بیودینامیکی از خاک سنگ ، کود مزرعه (حیوانی) یا گیاهان ؛

- پوشاندن با خاک برگ[3] و انباشت کاه[4] ؛
- چراندن دام ها ؛
- کنترل مکانیکی مانند تله ، حصار، نور و صدا ؛
- سترون سازی با بخار در مواردی که تناوب خاک و تجدید[5] آن امکان پذیر نباشد .

۷- فقط درمواردی که یک عامل تهدید کننده جدی برای محصولات وجود داشته باشد و معیارهای تعیین شده در بند ۶ اجرا شده ولی اثربخش نبوده باشد ، از مواد ارائه شده در پیوست ۲ استفاده کنید .

---

[1] -Hedges
[2] -Buffer zone
[3] -mulching
[4] -mowing
[5] -renewal

۸ - بذرها و مواد مولد گیاهی باید از گیاهانی که مطابق الزامات این راهنما در بند ۴-۱ حداقل یک نسل تولید شده اند تامین شود . درمواردی که گیاهان دائمی (چند ساله)[1] هستند باید حداقل ۲ فصل رشد را گذرانده باشند . اگر عاملی (اپراتوری) بتواند به سازمان گواهی دهنده یا مرجع ذیصلاح ثابت کند که موادی که الزامات فوق را براورده کنند در دسترس نیستند این مراجع ممکن است موارد زیر راحمایت کنند :

الف - در اولین مرحله ، استفاده از دانه یا مواد مولد گیاهی آمایش نشده ؛ یا

ب - در صورتی که در دسترس نباشد، استفاده از بذر و مواد مولد گیاهی آمایش شده با موادی به جز آنچه در پیوست ۲ آورده شده است.

مرجع ذیصلاح باید شرایطی را فراهم کند تا انحراف از موارد فوق محدود شود .

۹ - مجموعه گیاهان خوراکی و بخش هایی از آن ها که به طور طبیعی در محیط های طبیعی ، جنگلها و مزارع پرورش می یابند به عنوان محصول زیستی (ارگانیک) در نظر گرفته می شوند به شرط آن که :

- محصولات از یک مجموعه کاملا معین که مطابق با بند ۶ این راهنما تحت اقدامات بازرسی و تایید قرار گرفته است ،باشد ؛
- مناطقی که برای یک دوره سه ساله پیش از برداشت تحت آمایش با محصولاتی به جز آنچه در پیوست ۲ ارائه شده است ، می باشند ؛
- برداشت ، نباید پایداری محل زندگی طبیعی و حفظ گونه ها در منطقه برداشت را تخریب کند؛

[1] -Perennial

- برداشت و جمع آوری محصولات با مدیریت عاملی (اپراتوری) که با منطقه جمع آوری کـاملا آشناست ، انجام شده باشد.

ب- دام و محصولات دامی

اصول کلی

۱ - هنگامی که دامی برای تولید محصولات زیستی نگهداری مـی شـود بایـد جزئـی یکپارچـه از یـک مزرعه زیستی باشد و مطابق با این راهنما پرورش یابد و نگهداری شود .

۲- دام ها می توانند به اشکال زیر تاثیرات مهمی در سیستم کشاورزی زیستی داشته باشند :

- بهبود و حفظ حاصلخیزی خاک ؛
- مدیریت فلور خاک از طریق چراندن دام ها ؛
- افزایش تنوع زیستی و تسهیل تاثیر متقابل تکمیلی در مزرعه ؛
- افزایش تنوع سیستم های مزرعه.

۳ - تولیدات دامپروری یک فعالیت وابسته به زمین است ، علفخواران باید به چَراگاه[1] و سـایر حیوانـات باید به مکان های روباز[2]دسترسی داشته باشـند . مرجـع ذیـصلاح مـی توانـد بـا توجـه بـه وضـعیت فیزیولوژیک دام ها، شرایط سخت آب و هوایی و وضعیت زمین یا ساختار سیستم کـشاورزی سـنتی خاص که مانع از دسترسی به چراگاه می شود ، برای تضمین رفاه دام ها استثنائاتی را در نظر بگیرد.

۴- میزان دام موجود در منطقه مورد نظر باید با توجه به ظرفیت تولید خوراک دام ، سلامت دام، موازنـه تغذیه ای مناسب و تقابل درست با محیط زیست باشد .

---

[1] -Pasture

[2] -Open -air runs

۵ - مدیریت دامداری زیستی باید استفاده از روش های تولید طبیعی ، کاهش استرس ، پیشگیری از بیماری ، حذف موفق کاربرد داروهای شیمیایی آلوپاتی[1] (شامل آنتی بیوتیکها) ، کاهش تغذیه دام ها با فراورده های با منشاء دامی (مانند خوراک دام گوشتی) و حفظ رفاه و سلامت حیوانات را مورد توجه قرار دهد.

منابع /منشاء دام ها

۶- انتخاب گونه ، رده و روش های تولید مثل باید مطابق با اصول کشاورزی زیستی باشد ، و به خصوص باید موارد زیر را در نظر گرفت :

الف- تطبیق دادن دام ها با شرایط محلی ؛

ب - حیات و مقاومت آنها در برابر بیماری ها؛

پ- عدم وجود بیماریهای خاص و مشکلات سلامت مربوط به برخی از گونه ها و رده ها (سندرم استرس خوکی[2] سقط خودبخودی[3] و غیره) ؛

۷ - دام های مورد استفاده برای محصولات بند ۱-۱ (الف) این راهنما باید از بدو تولد ،از واحد های تولیدی که مطابق با این راهنما می باشند بدست آمده باشد یا از نسل دام هایی که تحت این شرایط پرورش یافته اند باشد . همچنین این دام ها باید در طول دورهٔ زندگی تحت شرایط این سیستم پرورش یابند.

- دام ها نباید بین واحد های زیستی و غیر زیستی جابجا شوند. مرجع ذیصلاح می تواند مطابق این راهنما قوانینی برای جزئیات خرید دام از سایر واحدها تدوین کند.
- دام های موجود در واحد تولید دام ، که با این راهنما مطابقت ندارند ، می توانند تبدیل شوند.

---

[1] - Allopathic
[2] - Porcine stress syndrom
[3] - Spontaneous abortion

۸- هر گاه عاملی (اپراتوری) بتواند برای سازمان بازرسی / گواهی دهنده رسمی اثبات کند که الزامات ذکر شده در بند قبلی برای دام ها به شکل مطلوب قابل دسترس نمی باشد ، سازمان بازرسی / گواهی دهنده رسمی می تواند اجازه دهد دام ها در شرایطی مطابق این راهنما پرورش نیابند مانند:

الف- برای توسعه قابل ملاحظه مزرعه در زمانی که گونه تغییر کند و یا گونه جدیدی از دام ها پرورش می یابند.

ب- برای تجدید رمه ها مانند آمار بالای مرگ و میر دام ها هنگام بروز بلایا

پ- حیوانات نر برای تولید مثل

ممکن است مرجع ذیصلاح شرایطی را ایجاد نماید که تحت آن ،در نظر گرفتن دام هایی که درسن کم ، درست در زمان از شیر گرفتن هستند به عنوان منابع غیر زیستی مجاز باشد و یا نباشد.

۹ - دام هایی که شرایط بند قبلی را احراز ننماید باید با شرایط تعیین شده در بند۱۲ مطابقت داشته باشند . در صورت فروش دام ها مطابق با بند ۳ این راهنما به عنوان محصول زیستی، این دوره گذار باید در نظر گرفته شود .

دوره گذار

۱۰- تبدیل زمین مورد نظر برای تغذیه یا چَرای دام ها باید با قوانین موجود در بند الف پاراگراف ۱و۲و۳ این پیوست مطابقت داشته باشد .

۱۱- مرجع ذیصلاح ممکن است دوره گذار و یا شرایط مندرج در بند ۱۰ (برای زمین) و یا ۱۲ (برای دام و محصولات دامی) را در شرایط زیر کاهش دهد :

الف- چَرا ،گردش در هوای آزاد و فضای کافی برای گونه های غیر علفخوار ؛

ب- برای دام های گاوی ،اسبی ،گوسفندی و بزی که از دامداری های بزرگ در طول دوره اجرا (تعیین شده توسط مرجع ذیصلاح) یا رمه های شیری که برای اولین بار تغییر یافته اند، بدست آمده باشد.

پ- اگر در یک واحد، دوره گذار دام ها و زمین مورد استفاده برای تغذیه آنها همزمان نباشد ، این دوره می تواند برای دام ها ،چَراگاه و/ یا زمین مورد استفاده برای خوراک دام ها تنها در موردی که دام ها و زاد و ولدشان عمدتا با محصولات حاصل از این واحد تغذیه شوند ، به دو سال کاهش یابد .

۱۲-هنگامی که یک مزرعه به شرایط زیستی دست یافته و دام ها با منشاء غیر زیستی وارد آن شوند ، در صورت فروش فراورده های آن به عنوان زیستی ، دام ها باید حداقل برای دوره های قابل قبول تحت شرایط این راهنما ، پرورش یابند :

دام های گاوی و اسبی

محصولات گوشتی

۱۲ ماه و حداقل۳/۴ دورهٔ زندگی آن ها در سیستم مدیریت زیستی گذشته باشد؛

گوساله های گوشتی

۶ ماه به محض گرفته شدن از شیر وکمتر از ۶ ماه ؛

محصولات شیری

۹۰ روز در طی مدت اجرا که توسط مرجع ذیصلاح تعیین شده و پس از آن ۶ ماه

دام های گوسفندی و بزی

محصولات گوشتی

۶ ماه

محصولات شیری

۹۰ روز در طی مدت اجرا که توسط مرجع ذیصلاح تعیین شده و پس از آن ۶ ماه

دام های خوکی

محصولات گوشتی

۶ ماه

طیور/ مرغهای تخم گذار

محصولات گوشتی

تمام دوره زندگی ، مطابق با آنچه که توسط مرجع ذیصلاح تعیین شده است

تخم مرغ

۶ هفته

تغذیه

۱۳- تمام سیستم ها باید حد مطلوب تولید ٪ ۱۰۰خوراک دام (خوراک دام در حال طی دوره گذار) را مطابق الزامات این راهنما تامین کنند .

۱۴- برای یک دوره اجرا که توسط مرجع ذیصلاح تعیین می شود، موقعیت زیستی محصولات دامی با فراهم کردن ٪۸۵ خوراک دام برای نشخوار کنندگان و٪۸۰ برای غیر نشخوار کنندگان بر حسب ماده خشک از منابع تولید شده زیستی طبق این راهنما حفظ می شود.

۱۵- با وجود مطالب فوق ، هر گاه عاملی (اپراتوری) بتواند به طور مطلوب به سازمان بازرسی / گواهی دهنده رسمی اثبات کند که دسترسی به مواد غذایی با داشتن الزامات بند ۱۳ (برای مثال به دلیل حوادث پیش بینی نشده و سخت طبیعی یا مصنوع بشر، شرایط بد آب و هوایی) امکان پذیر نیست ، سازمان بازرسی / گواهی دهنده رسمی می تواند به شرطی که تهیه خوراک دام از طریق مهندسی

ژنتیک / ارگانیسمهای تراریخته یا محصولات آنها نباشد، اجازه دهد در صد کمی از آن ،که بر اساس الزامات این راهنما تولید نشده است ، در دورهٔ محدودی به عنوان خوراک دام مصرف شود ،.

مرجع ذیصلاح باید درصد حداکثر مجاز خوراک دام غیر زیستی و شرایط مربوط به این انحراف را تعیین کند.

۱۶- در جیره های خاص دام ها، موارد زیر باید در نظر گرفته شود :

- نیازهای پستاندارجوان برای شیر طبیعی ، ترجیحا شیر مادر؛
- نسبت ثابتی از ماده خشک در جیره روزانه مورد نیاز برای علفخواران باید شامل سبوس ، علوفه خشک و تازه یا علوفه سبز انباری باشد ؛
- دام های نشخوار کننده نباید تنها با علوفه سبز انباری تغذیه شوند؛
- نیاز به غلات در مرحله گوشتی کردن ماکیان ؛
- نیاز به سبوس، علوفه تازه و خشک وعلوفه سبز انباری در جیره غذائی روزانهٔ خوک ها و ماکیان.

۱۷- تمام دام ها باید برای حفظ سلامتی و نیروی کافی به آب فراوان و تازه دسترسی داشته باشند.

۱۸- اگر موادی به عنوان عناصر تغذیه ای، افزودنی یا مواد کمک فرایند در تهیه خوراک دام به کار می روند ،مرجع ذیصلاح باید فهرست قابل قبولی از مواد که شرایط و معیارهای زیر را داشته باشند تهیه کند:

معیار های کلی

الف- مواد براساس قوانین ملی خوراک دام مجاز باشند ؛

ب- موادی که برای حفظ سلامتی ، حیات و رفاه دام لازم/ ضروری باشد؛

پ - موادی که :

- تغذیه مناسب ونیاز های فیزیولوژیکی و رفتاری گونه مورد نظر برآورده کند؛
- شامل مواد مهندسی ژنتیک/ ارگانیسم های تراریخته و محصولات آنها نباشد؛

- منشاء گیاهی،حیوانی و یا معدنی داشته باشد .

معیار های خاص برای خوراک دام و مواد مغذی

الف - خوراک دام با منشاء گیاهی از منابع غیر زیستی فقط تحت شرایط تعیین شده در بند ۱۴ و ۱۵ و در صورتی که تولید و تهیه آنها بدون کاربرد مواد و حلال های شیمیایی یا آمایش شیمیائی باشد ،قابل استفاده است .

ب- خوراک دام با منشاء معدنی ، ریز مغذی ها ، ویتامینها یا پیش ساز ویتامینها فقط با منشاء طبیعی قابل استفاده هستند.در شرایط کمبود این مواد ، یا شرایط استثناء، مواد شیمیایی معین ممکن است استفاده شوند.

پ- ازخوراک دام با منشاء حیوانی به جز شیر و فراورده های آن ، ماهی ، سایر جانداران دریایی و محصولات مشتق شده از آنها نباید استفاده کرد. مگر در شرایطی که تحت قوانین ملی تولید شده باشند . در هر شرایطی دادن مواد حاصل از پستانداران به نشخوار کنندگان به غیر از شیر و فراورده های آن مجاز نیست.

ت- نیتروژن سنتتیک یا ترکیبات نیتروژن دار غیر پروتئینی نباید استفاده شوند.

معیارهای خاص برای مواد افزودنی و کمک فرایند:

الف -مواد پیوند دهنده ،مواد ضد کلوخه شدن[1]، امولسی فایرها، مواد پایدار کننده[2] ،مواد قوام دهنده ه[3]، مواد فعال سطحی[4] ،مواد منعقد کننده [5] : فقط با منشاء طبیعی مجاز هستند .

ب-مواد آنتی اکسیدان .: فقط با منشاء طبیعی مجاز هستند؛

پ- مواد نگهدارنده : فقط اسید های طبیعی مجاز هستند؛

---

1 - Anti-caking agents
2 - Stabilizers
3 - Thickeners
4 - Surfactants
5 - Coagulants

ت- رنگ ها (شامل رنگدانه ها ، طعم دهنده ها و محرکهای اشتها) فقط با منشاء طبیعی مجاز هستند؛

ث - پروبیوتیک ها[1] ، آنزیمها و میکرو ارگانیسمها مجازهستند ؛

ج - آنتی بیوتیکها ، عوامل ممانعت کننده از رشد کوکسی ها[2] ، مواد دارویی ، محرکهای رشد یا هر ماده دیگری که به منظور تحریک رشد و تولید مثل باشد، نباید در خوراک دام به کار رود .

۱۹-علوفه ،افزودنیها و مواد کمک فرایند نباید از مواد حاصل از مهندسی ژنتیک / ارگانیسمهای تراریخته و محصولات آنها حاصل شده باشد و فقط می تواند از مواد زیر باشد :

- نمک دریا
- سنگ نمک
- مخمر
- آنزیم
- آب پنیر
- قندها یا فراورده های قندی مانند ملاس
- عسل
- باکتری های لاکتیک ، استیک ، فرمیک و پروپیونیک یا اسیدهای طبیعی آنها درمواردی که شرایط آب و هوایی اجازه تخمیر کافی را نمی دهد و مورد تائید مراجع ذیصلاح باشد .

مراقبت بهداشتی

۲۰- پیشگیری از بیماری در دام های زیستی باید بر اساس اصول زیر باشد :

الف - انتخاب گونه یا رده مناسب حیوانات ، همان گونه که دربند ۶ شرح داده شد ؛

---

[1] -Probiotics

[2] –Coccidiostatics

ب - بکارگیری راهکار های دامداری متناسب با نیاز مندی های هرگونه ، افزایش مقاومت به بیماری و پیشگیری از عفونت ؛

پ - استفاده از خوراک دام زیستی با کیفیت خوب همراه با گردش منظم و دستیابی به چَراگاه یا گردش در هوای آزاد که موجب تولید ایمونوگلوبین های دفاعی طبیعی در بدن دام می شود؛

ت - اطمینان از تراکم مناسب دام ها ودر نتیجه پیشگیری از ازدیاد یا تراکم جمعیت[1] دام ها و بروز مشکلات سلامتی ناشی از آن

۲۱ چنانچه علیرغم اقدامات پیشگیرانه فوق دامی بیمار یا مجروح گردید ، باید فورا درمان ،ویا در صورت لزوم در آغل مناسب جداسازی شود. روش کار باید به گونه ای باشد که درمان باعث رنج بیهوده دام نشود، حتی اگر کاربرد چنین درمانی باعث از دست دادن وضعیت زیستی حیوان شود.

۲۲ استفاده از دارو های دامپزشکی در کشاورزی زیستی باید مطابق اصول زیر باشد :

الف - در صورت بروز بیماری خاص و در صورت عدم وجودراهکار های درمانی مجاز یا وجود راهکار های مدیریتی در مواردی که طبق قانون واکسیناسیون دام ،استفاده از مواد انگل کش[2] یا کاربرد درمانی داروهای دامپزشکی مجاز می باشد .

ب - کاربرد گیاه درمانی (به جز آنتی بیوتیکها) ، هومیوپاتی[3] درمانی یا محصولات سامانه گیاهی هندوستان و مواد ریز مغذی[4] بر داروهای دامپزشکی شیمیایی آلوپاتی یا آنتی بیوتیکها در صورتی که اثرات درمانی آنها برای گونه ای از دام ها و شرایط درمان موثر باشد ،ارجحیت دارد .

پ- چنانچه کاربرد محصولات فوق در مبارزه با بیماری یا جراحات موثر نباشد ، درمان شیمیایی با داروهای دامپزشکی و آنتی بیوتیک ها تحت نظر دامپزشک باید انجام شود . زمان کاهش دوره ها باید دو برابر مدت زمان قانونی ، در هر مورد و حداقل ۴۸ ساعت باشد .

---

[1] -Overstocking
2 - Parasiticides
3 - Homeopathic
4 - Trace elements

ت- استفاده از داروهای دامپزشکی شیمیایی و آنتی بیوتیکها برای پیشگیری از بیماری ها مجاز نیست .

۲۳- هورمون درمانی تنها به دلایل درمانی و تحت نظارت دامپزشک ،مجاز می باشد.

۲۴- محرک های رشد یا مواد محرک رشد و تولید مثل ، مجاز نمی باشد .

نگهداری دام ، حمل و نقل و ذبح حیوان

۲۵ - نگهداری دام ها باید با دقت و با احساس مسئولیت و توجه به موجودات زنده باشد

۲۶ - روشهای پرورش باید مطابق اصول کشاورزی زیستی و در نظر گرفتن موارد زیر باشد :

الف - گونه و رده مناسب برای رشد تحت شرایط محلی و سیستم زیستی

ب - ارجحیت تولید مثل با روشهای طبیعی، اگرچه ممکن است روش تلقیح مصنوعی[1]نیزبه کار رود .

پ - روشهای انتقال جنین و درمانهای هورمونی برای تولید مثل نباید به کار رود .

ت - روشهای تکثیر که در مهندسی ژنتیک کاربرد دارد، مجاز نمی باشد .

۲۷معمولا انجام عملیاتی مانند اتصال نوارهای الاستیک (کشسان) به دم گوسفند، قسمت گوشتی دم اسب ، بریدن دندانها ،کوتاه کردن[2] نوک ، حذف شاخ[3] در سیستم مدیریت زیستی مجاز نیست . با این حال در شرایط استثنائی به دلیل ایمنی (حذف شاخ دام های جوان) و یا اگراین اعمال به منظور بهبود سلامتی و رفاه دام باشد ، مرجع ذیصلاح و یا جانشین آن ممکن است اجازه انجام آن را بدهد.این اعمال باید در مناسب ترین سن دام و با کمترین رنجش او انجام شود. در صورت لزوم باید از داروی بیهوشی استفاده شود . اخته کردن[4] فیزیکی به منظور حفظ کیفیت محصولات و راهکار های تولید سنتی (خوک گوشتی، گاو و خروس اخته) فقط در شرایط فوق مجاز می باشد .

۲۸- شرایط زندگی و مدیریت محیط باید مطابق با نیازهای رفتاری دام بوده و موارد زیر را تامین کند :

---

[1] - Artificial Insemination
[2] -Trimming
[3] - Dehorning
[4] - Castration

- آزادی حرکتی کافی و فرصت نشان دادن الگوی طبیعی رفتاری ؛
- همراهی با سایر حیوانات به ویژه از همان نوع؛
- پیشگیری از رفتارهای غیر طبیعی ، آسیب و بیماری؛
- برای مقابله با موارد اضطراری مانند آتش سوزی ،از کار افتادگی سرویس های مکانیکی ضروری و قطع منابع.

۲۹- حمل و نقل دام ها باید با آرامش و بدون ایجاد استرس ، جراحت و رنجش انجام شود:

مرجع ذیصلاح باید شرایطی برای نیل بـه ایـن اهـداف برقـرار کنـد و مـی توانـد بیـشترین دوره هـای جابجایی(انتقال) را ایجاد کند . در جابجایی دام ها استفاده از محرکهای الکتریکی یا آرام بخـشهای آلوپاتی[1] مجاز نیست .

۳۰- ذبح دام ها باید با روشی که کمترین استرس و رنجش را برای دام داشته باشد و مطابق قوانین ملی انجام شود .

شرایط آغل و محدوده آزادی

۳۱- در مناطقی که شرایط آب و هوائی مناسبی دارند ، نگهداری دام ها در آغل به منظور زندگی آن ها در هوای آزاد ، الزامی نیست.

۳۲شرایط آغل باید نیازهای رفتاری دام ها را با تامین موارد زیر برآورده سازد:

- دسترسی آسان به آب و غذا ؛

[1] –Allopathic Tranquilizers

- عایق بندی ، گرمایش، سرمایش و تهویه ساختمان باید به گونه ای باشد تا از گردش جریان هوا، گردوغبار ، دما ، رطوبت نسبی هوا و غلظت گاز در محدوده بی ضرر برای دام اطمینان حاصل شود ؛
- ورود نور و تهویه طبیعی هوا به میزان زیاد.

۳۳-دام ها در طی دوره موقتی هوای سرد هنگامی که سلامتی، ایمنی یا شرایط زندگی آنها در معرض مخاطره است ممکن است برای حفظ کیفیت گیاهان ، خاک و آب در آغل نگهداری شوند.

۳۴-شرایط ساختمان ها به گونه ای باید باشد که :

- راحتی و شرایط خوب زندگی دام را بسته به گونه ، جنس و سن دام تامین کند؛
- نیازهای رفتاری دام ها با توجه به اندازه و جنس در گروه در نظر گرفته شود؛
- فضای کافی برای ایستادن طبیعی ،خوابیدن راحت ، غلطیدن ، تیمار کردن خود و تمام وضعیت های طبیعی و حرکات مانند کشیدن بدن[1] و بال زدن را در نظر بگیرد .

۳۵-آغل باید کاملا تمیز و ضد عفونی شود تا از عفونت متقاطع[2] و ایجاد بیماری از طریق ارگانیسم های ناقل پیشگیری شود.

۳۶-محدودهٔ آزاد[3] ، فضاهای گردش یا دویدن در هوای آزاد و در صورت لزوم باید ، حفاظت کافی در برابر باد و باران آفتاب و گرمای زیاد ، بسته به شرایط آب و هوای منطقه و گونه مورد نظر را تامین کند .

۳۷-تراکم دام هایی که در چَراگاه، مرغزار یا هر محل طبیعی یا نیمه طبیعی دیگر بیرون نگه داشته می شود، باید در حدی باشد که مانع از تخریب خاک و چَرای بیش از حد شود.

پستانداران

---

[1] -Stretching
[2] -Cross infection
[3] -Free-range

۳۸ - تمام پستانداران باید به چَراگاه یا فضای آزاد (که تا اندازه ای دارای پوشش باشد) برای چریدن و دویدن دسترسی کافی داشته باشند و با توجه به شرایط فیزیولوژیکی حیوان ، شرایط آب و هوایی و موقعیت زمین بتوانند از این فضاها استفاده کنند .

۳۹-مرجع ذیصلاح می تواند در موارد زیر استثناء قائل شود :

- دسترسی گاوها به چَراگاه و فضائی برای چریدن و دویدن در فضای باز در طول فصل زمستان؛
- مرحله نهایی گوشتی شدن .

۴۰ -کف آغل دام ها باید صاف و غیر لغزنده باشد و همچنین نباید ساختار کاملا مشبک داشته باشد.

۴۱-آغل باید یک مکان راحت ، تمیز و خشک با اندازهٔ کافی شامل بنای سخت برای خوابیدن / استراحت کردن دام ها داشته باشد . جای خواب وسیع و خشک که در قسمت استراحتگاه با مواد چوبی پوشانده شده ،باید فراهم باشد. .

۴۲- آغل گوساله ها باید به طور انفرادی بوده و افسار بستن به آنها بدون اجازهٔ مرجع ذیصلاح مجاز نیست .

۴۳- خوک های ماده باید به جز در مراحل نهایی بارداری و دوره شیر دهی به طور گروهی نگهداری شوند . بچه خوک ها نباید روی سطح صاف یا قفس خوک ها نگهداری شوند . در فضای چَرای حیوان باید اجازه دفع مدفوع و کندن زمین به حیوان داده شود .

۴۴- نگهداری خرگوش ها در قفس مجاز نیست .

طیور (ماکیان)

۴۵-درصورتی که شرایط آب و هوایی ایجاب کند ، ماکیان باید در فضای باز پرورانده شوند و به فضای آزاد دسترسی داشته باشند . نگهداری ماکیان در قفس مجاز نیست .

۴۶ -مرغان آبی[1] باید به نهر ، استخر یا دریاچه در صورتی که شرایط آب و هوا ایجاب نماید ، دسترسی داشته باشند .

۴۷ -لانه ماکیان باید فضایی با بنای محکم پوشیده شده با مواد چوبی مانند کاه ، تراشه چوب شن یا چمن باشد .فضای کافی و بزرگ برای خوابیدن و تخم گذاری مرغ ها باید در دسترس باشد .

چوب زیر پایی[2] / مکانهای بالاتر برای خواب با اندازه و تعداد مناسب با گونه ها و اندازه گروه پرندگان و سوراخ های ورود و خروج باید با اندازهٔ مناسب تهیه شود.

۴۸- در موارد خوابیدن مرغ ها روی تخم ها ، در صورتی که طول روز با نور مصنوعی افزایش می یابد ، مرجع ذی صلاح باید حداکثر ساعت افزایش را بسته به گونه ، شرایط جغرافیایی و سلامت عمومی پرنده تعیین کند .

۴۹-به دلایل سلامتی ، بین ساختمانهای هر گروه از ماکیان باید فاصله باشد و اجازه داده شود در این فواصل خالی گیاهان رشد و نمو کنند .

مدیریت کود دهی

۵۰- راهکارهای مدیریت کود دهی برای حفظ هر منطقه ای که دام در آن نگهداری می شود باید به صورتی انجام شود که :

الف- فرسایش آب و خاک را به حداقل برساند؛

ب- به طور قابل توجهی باعث آلودگی آب با نیترات و باکتری های بیماریزا نشود؛

پ-چرخش مواد مغذی را بهینه کند ؛

ت- شامل سوزاندن و یا هر راهکار ناسازگار با راهکارهای زیستی نباشد.

۵۱- تمام تسهیلات و انبار های کود شامل تسهیلات کمپوست کردن باید به گونه ا ی طراحی ، ساخته و استفاده شود که ازآلودگی آب های زیر زمینی پیش گیری گردد .

---

[1] - Water fowl

[2] -Perches

۵۲-کاربرد میزان کود باید در حدی باشد که باعث آلودگی آب های سطحی یا زیر زمینی نشود.مراجع ذیصلاح ممکن است حداکثر میزان کاربرد کود را تعیین کنند. زمان بندی کاربرد و روش های کاربرد کود نباید باعث افزایش ورود بالقوه آن به دریاچه ها ، رودخانه ها و نهر ها شود.

نگهداری سوابق و شناسائی

۵۳-عامل (اپراتور) باید جزئیات و سوابق روز آمد شده را مطابق پیوست ۳ بند ۷ تا ۱۵ نگهداری کند .

الزامات ویژه گونه ها

زنبورداری و فراورده های زنبور

اصول کلی

۵۴-زنبورداری مهمترین فعالیتی است که از طریق گرده افشانی زنبورها باعث افزایش تولیدات محیط زیست ، کشاورزی و جنگلداری می شود .

۵۵-مدیریت و تیمارداری کندو ها باید بر طبق اصول کشاورزی زیستی باشد .

۵۶ -محل های جمع آوری باید برای تهیه مواد غذایی کافی و مناسب و دسترسی به آب، به اندازه کافی بزرگ باشد .

۵۷-شهد طبیعی ، شیره گیاهی[1] و گرده باید الزاما از محصولات گیاهی زیستی و یا گیاهان خودرو (وحشی) تولید شده باشد .

۵۸-سلامتی زنبورها باید بر اساس پیشگیری، مانند انتخاب گونه مناسب ، محیط مساعد ، رژیم غذایی متعادل و راهکارهای مناسب زنبورداری باشد .

۵۹-کندو ها باید از مواد طبیعی بدون احتمال خطر آلودگی محیط یا فراورده های زنبور، ساخته شده باشد .

[1] -Honeydew

۶۰-هنگامی که زنبورها در مناطق جنگلی قرار دارند ،باید جمعیت حشرات بومی منطقه در نظر گرفته شود.

موقعیت (محل) کندو ها

۶۱-کندوهای نگهداری زنبورها باید در مکانی با پوشش گیاهی خودرو و یا کاشته شده مطابق با معیارهای تولید در بخش ۴ این راهنما ، قرارداده شوند .

۶۲-سازمان گواهی دهنده رسمی یا مرجع ذیصلاح باید محل هائی را تائید کند که از مناسب بودن منابع شیره گیاهی ،شهد و گرده بر اساس اطلاعات تهیه شده توسط عامل (اپراتور) و یا عملیات بازرسی تایید اطمینان داشته باشد.

۶۳-سازمان گواهی دهنده رسمی یا مرجع ذیصلاح می تواند شعاع خاصی از محل کندوها را تعیین کند که زنبورها به منابع غذایی کافی مطابق با الزامات این راهنما دسترسی داشته باشند.

۶۴-سازمان گواهی دهنده رسمی یا مرجع ذیصلاح باید محل هائی را برای کندو ها تعیین کند که این الزامات را داشته باشد و کندو ها در محل های دارای منابع بالقوه آلودگی به مواد غیر مجاز، ارگانیسمهای تراریخته، یا آلودگی های محیطی قرار گیرند.

تغذیه

۶۵-در پایان فصل تولید، برای حفظ بقای کلنی ها در دوره کمون، باید عسل و گردهٔ کافی در کندوها باقی بماند.

۶۶- برای غلبه بر کمبود های غذائی موقت ناشی از شرایط آب و هوائی یا سایر شرایط استثنائی ، تغذیه کلنی ها باید مورد توجه قرار گیرد.در چنین مواردی در صورت دسترسی ،باید عسل یا شکر تولید شده به روش زیستی استفاده شود. اگرچه سازمان گواهی دهنده ممکن است استفاده از عسل

یا شکر غیر زیستی را نیز مجاز بداند.در چنین مواردی باید محدودیت زمانی تعیین شود. تغذیه کلنی ها فقط باید بین آخرین برداشت عسل و شروع دورهٔ شهدریزی و یا شیره گیاهی بعدی باشد

دوره گذار

۶۷-حداقل یک سال پس از بکارگیری این راهنما در تولید می توان فراورده های زنبور را به عنوان فراورده زیستی به فروش رساند . در طول دوره گذار ، موم باید با موم زیستی جایگزین شود . در مواردی که امکان جایگزینی موم در طول یک سال موم وجود نداشته باشد سازمان گواهی دهنده رسمی یا مرجع ذی صلاح طول دورهٔ گذار را افزایش می دهد .هر گاه موم زیستی در دسترس نباشد ، سازمان گواهی دهنده رسمی یا مرجع ذی صلاح میتواند استفاده از موم غیر زیستی که الزامات این راهنما را برآورده نکند ، در صورت جمع آوری از مناطقی که هیچگونه مواد غیر مجاز در آنجا استفاده نشده باشد ، را مجاز در نظر بگیرد.

۶۸-در صورتی که هیچ محصول غیر مجازی قبلا در کندو به کار نرفته است ، جایگزینی موم ضرورتی ندارد.

منشاء زنبورها

۶۹-کلنی زنبورها میتواند به تولید زیستی تغییر یابد . زنبورهای وارد شده (در صورتی که در دسترس باشد) باید از واحدهای تولید زیستی تامین شوند .

۷۰- در انتخاب گونه ها ، ظرفیت زنبورها برای پذیرش شرایط محلی ، قدرت حیاتی و مقاومت آنها نسبت به بیماری، باید در نظر گرفته شود.

سلامت زنبورها

۷۱- سلامت کلنی زنبورها باید با راهکارهای خوب کشاورزی با تاکید بر پیشگیری از بیماری از طریق انتخاب گونه و مدیریت کندو حفظ شود که شامل موارد زیر است :

الف - استفاده از نژادهای مقاوم که به خوبی با شرایط محلی سازگار شده باشند .

ب - جایگزینی زنبورهای ملکه[1] در صورت لزوم

پ - پاکسازی و ضد عفونی منظم تجهیزات

ت- تعویض منظم موم زنبورها ؛

ث - قابل دسترس بودن مقدار کافی گرده و عسل در کندو؛

ج- بازرسی سیستماتیک برای تشخیص موارد غیر طبیعی؛

چ- کنترل سیستماتیک گونه های نر در کندو؛

ح- انتقال کندوهای بیمار به مکانی مجزا در صورت لزوم و یا ؛

خ - از بین بردن کندوهای آلوده و مواد آن

۷۲-برای کنترل آفات و بیماریها استفاده از مواد زیر مجاز است :

- اسید لاکتیک ،اسید اگزالیک ،اسید استیک ؛
- اسید فرمیک ؛
- گوگرد ؛
- روغنهای طبیعی اتری[2](مانند : منتول[3] ، اکالیپتوس[4] و کامفر[5]) ؛
- *باسیلوس تورینژنسیز*[6]؛

---

[1] -Queen bees
[2] -Natural etheric oils
[3] - Menthol
[4] - Eucalyptol
[5] -Camphor
[6] -Bacillus thuringiensis

- دود و شعله مستقیم آتش

۷۳- چنانچه عملیات پیشگیری با موفقیت انجام نشود ، داروهای دامپزشکی را می توان در صورتی به کار برد که :

الف - ترجیحا درمان از طریق گیاه درمانی و هومیوپاتی انجام شود ؛

ب- چنانچه داروهای ترکیبی شیمیایی آلوپاتی به کار روند ، فراورده های زنبور نباید به عنوان محصول زیستی به فروش برسد . کندوهای درمان شده باید در مکانی کاملا جدا قرار گیرند و به مدت یک سال دوره گذار را طی کنند. تمام موم باید با مومی مطابق الزامات این راهنما جایگزین شود ؛

ج - هر درمان دامپزشکی باید به طور شفاف مستند شود.

۷۴- عملیات از بین بردن نوزادان نر فقط با هجوم "*واروئا ژاکوبسونی*[1] انجام شود.

مدیریت

۷۵-شانه های اصلی باید از موم زیستی ساخته شود .

۷۶-از بین بردن زنبورها در شانه ها به عنوان روش برداشت فراورده های زنبور مجاز نیست .

۷۷ -قطع عضو مانند چیدن بال زنبور های ملکه مجاز نیست .

۷۸ -بکارگیری مواد دافع[2] شیمیایی(سنتتیک) در حین استخراج عسل مجاز نیست.

۷۹- تا حد امکان از دود دادن اجتناب شود . مواد مجاز برای دود دادن باید طبیعی یا از موادی باشد که الزامات این راهنما را تامین کند .

۸۰-پیشنهاد می شود در حین استخراج عسل و فراوری فراورده های دیگر زنبور، دما تا حد ممکن کاهش یابد .

6- Varroa jacobsoni

[2] -Repellents

نگهداری سوابق

۸۱ -عامل (اپراتور) باید جزییات ثبت و روزآمد شده را مطابق پیوست ۳ بند ۷ نگهداری کند . نقشه های ترسیم شده موقعیت کندوها باید نگهداری شود .

پ جابجایی،انبارش، حمل و نقل، فراوری و بسته بندی

۸۲ -در بخش فراوری ،یکپارچگی محصولات زیستی باید حفظ شود . این موضوع با استفاده از روش های مناسب ، مواد تشکیل دهنده خاص همراه با روشهای فراوری دقیق و استفاده محدود از روش های تصفیه و مواد افزودنی و کمک فرایند انجام می شود . استفاده از پرتو های یونیزه برای کنترل آفات ، نگهدارنده مواد غذایی و یا حذف عوامل بیماریزا یا بهسازی[1] ، در محصولات زیستی مجاز نمی باشد.

مدیریت آفات

۸۳-برای مدیریت و کنترل آفات، معیارهای زیر به ترتیب ارجحیت استفاده شود :

الف - در مدیریت و کنترل آفات اولین اقدام استفاده از روش های پیشگیری کننده مانند بر هم زدن و از بین بردن محل سکونت آفات به منظور عدم دسترسی آ ن به مواد غذائی است.

ب - در صورت کافی نبودن روشهای پیشگیری ، اولین انتخاب در کنترل آفات بکارگیری روش های مکانیکی/ فیزیکی و بیولوژیکی است .

پ -در صورت ناکافی روش های مکانیکی/ فیزیکی و بیولوژیکی برای کنترل آفات ، مواد آفت کش مطابق با پیوست ۲ جدول ۲ (یا سایر مواد مجاز مطابق با بخش ۵-۲) ممکن است در صورتی که

[1] -Sanitation

مورد قبول مرجع ذی صلاح باشد و بکارگیری آن در مراحل جابجایی ، نگهداری ، حمل و نقل یا تجهیزات فراوری به گونه ای باشد که از تماس با محصولات زیستی پیشگیری شود ، استفاده شود .

۸۴ - توصیه می شود با کاربرد راهکار های خوب تولید از آفات پیشگیری شود . کنترل آفات در محیط انبار یا در کانتینر های حمل و نقل می تواند شامل استفاده از موانع فیزیکی یا کنترل بوسیله صوت ، فرا صوت ، نور ، امواج فرا بنفش ، تله ها (تله های فرمونی[1] وتله های طعمه ای[2]) ، کنترل دما ، کنترل اتمسفر (دی اکسید کربن ، اکسیژن و نیتروژن) و خاک دیاتومه باشد .

۸۵- استفاده از آفت کشهایی که در پیوست ۲ فهرست نشده اند، به منظور قرنطینه یا پس از برداشت ، برای محصولاتی که تحت این راهنما تولید می شوند مجاز نمی باشد و باعث از دست دادن وضعیت زیستی محصولات تولید شده می شود .

فراوری و تولید

۸۶-روشهای فراوری باید مکانیکی ، فیزیکی و یا بیولوژیکی (مانند تخمیر کردن و دود دادن) باشد و استفاده از ترکیبات غیر کشاورزی و افزودنیهای فهرست شده در پیوست ۲ جدول ۳ و ۴ باید به حداقل برسد .

بسته بندی

۸۷ -مواد بسته بندی باید ترجیحا از مواد قابل تجزیهٔ زیستی[3] ، بازیافت شده[1] ویا منابع قابل بازیافت انتخاب شوند.

---

[1] - Pheromone traps
[2] - Static bait traps
[3] -Bio-degradable

انبارش و حمل ونقل

۸۸- یکپارچگی محصول در حین انبارش ، حمل و نقل و جابجایی باید حفظ شود و برای این منظور نکات زیر را باید به کار برد :

الف - در تمام موارد باید از مخلوط شدن محصولات زیستی با محصولات غیر زیستی محافظت شود .

ب - محصولات زیستی باید همواره از تماس با مواد و وسایلی که استفاده از آنها در کشاورزی زیستی غیر مجاز است ، محافظت شوند .

۸۹- در مواردی که فقط بخشی از واحد، تایید شده است، این راهنما سایر محصولات را پوشش نمی دهد و باید جداگانه حمل و انبارش شوند و هر دو نوع محصول باید کاملا مشخص باشند .

۹۰ - انبار های عمده[۲] محصولات زیستی باید از محصولاتی که در وضعیت دوره گذار هستند ،جدا باشد و به طور مشخص برچسب گذاری شود .

۹۱ - محل انبار و کانتینر های حمل و نقل محصولات زیستی باید با استفاده از روش ها و مواد مجاز برای محصولات زیستی تمیز شوند . برای پیشگیری از آلودگی احتمالی با آفت کشها و یا سایر آمایش های فهرست شده در پیوست ۲، باید پیش از استفاده از انبار و یا کانتینرهایی که فقط به محصولات زیستی اختصاص ندارند ، اقداماتی انجام شود .

---

[1] -Recycled

[2] -Bulk stores

پیوست ۲

اقدامات پیشگیرانه

۱-هر ماده ای که در سامانهٔ زیستی برای حاصلخیزی و بهبود خاک، کنترل آفات و بیماری ها، سلامت دام وکیفیت فراورده های حیوانی ،یا برای حفظ و نگهداری فراورده های غذائی به کار می رود باید با مقررات ملی مربوطه مطابقت داشته باشد.

۲- شرایط برای کاربرد مواد خاص که در فهرست زیر وجود دارد ممکن است بوسیله سازمان گواهی دهنده تعیین شود برای مثال حجم ، تناوب کاربرد،اهداف خاص و غیره

۳- مواد لازم برای تولید اولیه ، باید با دقت و با آگاهی از اینکه حتی مواد مجاز ممکن است در معرض کاربرد نادرست قرار گیرند و سبب تغییر اکوسیستم خاک و مزرعه شوند ، استفاده شوند.

۴- فهرست جدول ۱ ، جامع یا منحصر یا یک ابزار مقرراتی محدود نیست ، ولی در موضوعات موافقت شده بین المللی بیشتر به دولت ها توصیه می کند.یک سامانه بازنگری معیار ها که جزئیات آن در بخش ۵ استاندارد آورده شده است باید به عنوان تعیین کنندهٔ اولیه برای پذیرش یا مرجوع کردن مواد بوسیلهٔ دولت های ملی در نظر گرفته شود .

جدول ۱- مواد برای کاربرد در کود و بهبود دهندهٔ خاک

ردیف	نام مواد	شرح ؛ الزامات ترکیبی شرایط استفاده
۱	کود مزرعه یا مرغداری	در صورتی که منشاء سیستم تولید آن زیستی نیست ، سازمان گواهی دهنده باید آن را تائید کند.منابع«کارخانه » مزرعه داری[1] مجاز نیست
۲	مواد آبکی یا ادرار	در صورتی که منشاء آن زیستی نیست باید بوسیله سازمان بازرسی تائید شود.ترجیحاً پس از تخمیر کنترل شده و/یا رقیق سازی مناسب. منابع«کارخانه » مزرعه داری مجاز نیست
۳	مدفوع حیوانات (شامل طیور) کمپوست شده	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۴	کود و کود مزرعه کمپوست شده	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۵	کود مزرعه خشک شده و کود طیور آبگیری شده	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود. منابع «کارخانه» مزرعه داری مجاز نیست.
۶	کود چلغوزیGuano	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۷	کاه	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۸	کمپوست و پسماند قارچ و سوبسترای ورمیکولیت	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود..ترکیبات اولیه سوبسترا باید محدود به فراورده های این فهرست باشد.
۹	پسماند خانگی تفکیک،کمپوست یا تخمیر شده	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۱۰	کمپوست بقایای گیاهی	

[1] -منظور سامانة مدیریت صنعتي است که بر دامپزشکي و منابع خوراك دام غیر مجاز در کشاورزي زیستي متکي است.

۱۱	فراورده های حیوانی فرایند شده حاصل ازصنایع شیلاتی و کشتارگاه ها	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۱۲	محصولات جانبی صنایع غذائی و نساجی(بدون آمایش با افزودنی های صنعتی)	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۱۳	علف دریائی و فراورده های آن	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۱۴	خاک اره ،پوست درخت و ضایعات چوب	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.چوب نباید پس از بریدن با مواد شیمیائی آمایش شده باشد
۱۵	چوب و ذغال چوب	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود. چوب نباید پس از بریدن با مواد شیمیائی آمایش شده باشد.
۱۶	سنگ فسفات طبیعی	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.میزان کادمیوم آن نباید بیشتر از ۹۰ mg/kg P_2O_5 باشد.
۱۷	خاکستر پایه	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شده باشد
۱۸	سنگ پتاس،نمک های معدنی پتاسیم (مانند کاینیت kainite و سایلوینیتsylvinite	میزان کلر کمتر از ٪۶۰
۱۹	سولفات پتاس	از طریق روش های فیزیکی بدست آمده باشد ولی بوسیله فرایند های شیمیائی برای افزایش حلالیت ، غنی نشده باشد. باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شده باشد
۲۰	کربنات کلسیم با منشاء طبیعی (مانند گچ،سنگ آهک ، خاک آهک دار و گچ فسفات	
۲۱	سنگ منیزیم	
۲۲	سنگ منیزیم آهک دار	

۲۳	نمک اپسوم Epsom(منیزیم سولفات)	
۲۴	جیپسوم Gypsom(کلسیم سولفات)	فقط با منشاء طبیعی
۲۵	Stillage و عصارهٔ آن	به غیر از آمونیوم
۲۶	سدیم کلراید	فقط نمک معدنی
۲۷	آلومینیوم کلسیم فسفات	میزان کادمیوم آن نباید بیشتر از P_2O_5 mg/kg ۹۰ باشد.
۲۸	عناصر ریز مغذی (مانند بور ، مس ، آهن، منگنز ، مولیبدن ، روی)	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۲۹	سولفور	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۳۰	خاک سنگ	
۳۱	خاک رس(مانند بنتونیت ، پرلیت و زئولیت)	
۳۲	موجودات بیولوژیکی که به طور طبیعی بوجود می آیند.(مانند کرم ها)	
۳۳	ورمیکولیت vermiculite	
۳۴	کود گیاهی	به غیر از افزودنی های سنتتیک ، مجاز برای دانه ، کمپوست گیاهان گلدانی .سایر موارد استفاده در صورت تائید توسط

		سازمان گواهی دهنده. به عنوان بهبود دهندهٔ خاک مجاز نیست.
۳۵	گیاخاک کرم خاکی و حشرات	
۳۶	کلراید آهک	باید بوسیلهٔ سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۳۷	فضولات انسانی	باید بوسیلهٔ سازمان گواهی دهنده تائید شده باشد.این فضولات باید از زبالهٔ خانگی و صنعتی که خطر آلودگی شیمیائی دارد تفکیک شده باشد.برای حذف احتمال خطر آفات ، انگل ها و میکروارگانیسم های بیماریزا به اندازه کافی آمایش شده باشد.و برای محصولات مورد مصرف انسان و قسمت های خوراکی گیاه نباید به کار رود.
۳۸	محصولات جانبی صنعت قند(مانند vinasse)	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شده باشد.
۳۹	فراورده های جانبی روغن پالم ، نارگیل،کاکائو(شامل خوشه های میوه ، پساب کارخانه روغن پالم، کودکاکائو و ساقه های کاکائو	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائیدشده باشد.
۴۰	فراورده های جانبی فرایند ترکیبات حاصل از کشاورزی زیستی	باید بوسیله سازمان گواهی دهنده تائید شود.
۴۱	محلول کلسیم کلراید	آمایش برگ در موارد کمبود کلسیم

جدول ۲- مواد مورد استفاده برای کنترل بیماری ها و آفات گیاهی

ردیف	نام مواد	شرح؛الزامات مواد تشکیل دهنده؛شرایط برای استفاده
	۱ حیوان و گیاه	
۱	آماده سازی بر اساس پایرتین استخراج شده از *chrysanthemum cinerariaefolium*احتمالا حاوی یک ترکیب سینرژیست می باشد	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شده باشد.به غیر از piperonyl butoxide که به عنوان سینرژیست می باشد.
۲	*آماده سازی rotenone از گونه های Derris elliptica, Lonchocarpus, Thephrosia*	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شده باشد.
۳	آماده سازی *از Quassia amara*	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شده باشد.
۴	اماده سازی از *Ryania speciosa*	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شده باشد.
۵	آماده سازی تجاری/ محصولات Neem (Azadirachtin)از *Azadirachta indica*	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شده باشد.
۶	پروپولیس (صمغ قهوه ای رنگ)	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۷	روغن های گیاهی و حیوانی	
۸	جلبک دریائی ، آرد و عصارهٔ جلبک دریائی ، نمک دریا و آب شور	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود. به صورت شیمیائی نیز نباید آمایش شده باشد.
۹	ژلاتین	
۱۰	لستین	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۱۱	کازئین	
۱۲	اسید های طبیعی مانند سرکه	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۱۳	محصولات تخمیر شده حاصل از آسپرژیلوس	
۱۴	عصارهٔ قارچ (قارچ Shiitake)	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۱۵	عصارهٔ جلبک Chlorella	
۱۶	نماتد کش chitin	دارای منشاء طبیعی

۱۷	آماده سازی گیاهان طبیعی به غیر از تنباکو	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۱۸	تنباکو به غیر از نیکوتین خالص	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۱۹	Sabadilla	
۲۰	موم زنبور	
	۲ مواد معدنی	
۲۱	مس به صورت هیدروکسید مس ، اکسی کلراید مس (۳ ظرفیتی) ،سولفات مس ،اکسید مس ، مخلوط Burdeaux و Burgundy	تجویز و میزان کاربرد آن باید توسط سازمان گواهی دهنده مشخص شده باشد . به عنوان یک قارچ کش ، به گونه ای استفاده شود که باعث کاهش تجمع مس در خاک شود.
۲۲	سولفور	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۲۳	پودر های معدنی (خاک سنگ ، سیلیکات)	
۲۴	خاک دیاتومه	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۲۵	سیلیکات ، خاک رس (بنتونیت)	
۲۶	سدیم سیلیکات	
۲۷	سدیم بیکربنات	
۲۸	پتاسیم پرمنگنات	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۲۹	فسفات آهن	به عنوان حلزون کش
۳۰	روغن پارافین	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
	۳ میکروارگانیسم های مورد استفاده در کنترل بیولوژیکی آفات	
۳۱	میکروارگانیسم ها (باکتری ، ویروس ، قارچ)مانند *bacillus thuringiensis* ویروس granulosis	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
	۴ سایر موارد	
۳۲	دی اکسید کربن و گاز نیتروژن	
۳۳	صابون پتاسیم (صابون نرم)	

۳۴	اتیل الکل	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۳۵	آماده سازی homeopathic , ayurvedic	
۳۶	آماده سازی گیاهی و بیودینامیک	
۳۷	حشرات نر سترون شده	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۳۸	جونده کش	فراورده های کنترل آفات در دامداری ها . باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
	۵ تله	
۳۹	آماده سازی pheromone	
۴۰	اماده سازی بر پایه ترکیبات حاوی متیل آلدهید دافع گونه های عالی حیوانات مانند کاربرد تله	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۴۱	روغن های معدنی	باید توسط سازمان گواهی دهنده تائید شود
۴۲	وسایل کنترل مکانیکی مانند شبکه های حفاظت محصول ، سد های مارپیچی ، تله های پلاستیکی دارای پوشش چسبی، نوارهای چسبناک	

جدول ۳ ترکیبات با منشاء غیر کشاورزی مربوط به بخش ۳ این راهنما

افزودنی های مجاز برای استفاده در شرایط خاص در گروه های خاصی از مواد غذائی زیستی یا سایر اقلام غذائی

جدول زیر فهرستی از مواد افزودنی های مواد غذائی شامل حامل ها که استفاده از آن ها در مواد غذائی زیستی مجاز است را ارائه می کند . عملکرد[1] کاربرد و گروههای غذایی و هر نوع مادهٔ غذائی جدول زیر، برگرفته از استاندارد های کلی افزودنی های مواد غذائی و سایر استانداردهای پذیرفته شده در کمیسیون کدکس غذائی می باشد .

جدول۳ فقط فهرستی شاخص برای فراوری غذاهای زیستی می باشد . هرکشوری می تواند با توجه به اهداف ملی خود و با در نظر گرفتن الزامات این راهنما ، فهرستی را تهیه کند.

افزودنی های مواد غذائی که در جدول زیر آمده است می تواند برای انجام عملکرد تعیین شده در فراورده های غذائی خاص استفاده شود.

۱- Functional

شماره INS	نام افزودنی	عملکرد کاربرد مجاز درمحصولات زیستی	مجاز برای کاربرد در گروههای غذایی	
			موادغذائی با منشاء گیاهی	موادغذائی با منشاء حیوانی
۱۷۰ i	کلسیم کربنات	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد هـای کلـی افزودنـی هـای غـذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد[1]	
۲۷۰	اسید لاکتیک (L – D و DL)	برای تمام عملکرد ها	۰۴,۲,۲,۷ سبزیجات تخمیر شده (شامل قارچها ی خوراکی ، ریشه ها و غده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا) فـراورده جلبکهای دریایی به جز فراورده های سویای تخمیـر شـده گروه غذایی ۱۲,۱۰	۰۱,۰ لبنیات و محصولات مشابه به جـز محـصولات گـروه غذایی ۰۲,۰ ۰۸,۴ پوشش های خوراکی (مانند پوشش سوسیس)
۲۹۰	دی اکسید کربن	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد هـای کلـی افزودنـی هـای غـذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی هـای غـذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد

2-General standard for food additives

شماره INS	نام افزودنی	عملکرد کاربرد مجاز در محصولات زیستی	مجاز برای کاربرد در گروههای غذایی	
			موادغذائی با منشاء گیاهی	مواد غذائی با منشاء حیوانی
۲۹۶	اسید مالیک (DL-)	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	غیر مجاز
۳۰۰	اسید اسکوربیک	برای تمام عملکرد ها	در صورت ناکافی بودن منابع طبیعی در دسترس مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	در صورت ناکافی بودن منابع طبیعی در دسترس ۲/۰۸ گوشتهای فراوری شده ، فراورده های ماکیان و حیوانات شکار شده کامل یا قطعات محصولات گوشت ، ماکیان و حیوانات شکارشده چرخ شده فراوری شده ۳/۰۸ پوشش های خوراکی (مانند پوشش سوسیس)
۳۰۷	توکوفرول ها (کنسانتره های طبیعی مخلوط)	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	تمام محصولات مخلوط مجاز مطابق استاندارد کلی افزودنیهای خوراکی و استانداردهای پذیرفته شده در کمیسیون کدکس غذائی
۳۲۲	لستین (بدست آمده	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی	۰۱/۰ لبنیات و محصولات مشابه به جز محصولات گروه

	بـدون اسـتفاده از مواد سفید کننده و حلال های آلـی)		همچنان استثنا هائی وجود دارد	غذایی ۰۲,۰ ۰۲,۰ روغنها و چربیها و امولسیونهای چربی ۱/۶/۱۲ سسهای امولـسیفیه شـده (ماننـد مـایونز ، سـس سالاد) ۱/۱۳ شیرخشک نوزادان مواد غذائی تکمیلی برای نوزادان و کودکان

شماره INS	نام افزودنی	عملکرد کاربرد مجاز در محصولات زیستی	مجاز برای کاربرد در گروههای غذایی	
			موادغذائی با منشاء گیاهی	مواد غذائی با منشاء حیوانی
۳۲۷	کلسیم لاکتات	برای تمام عملکرد ها	غیر مجاز	۰۱,۰ لبنیات و محصولات مشابه به جز محصولات گروه غذایی ۰۲,۰
۳۳۰	اسید سیتریک	برای تمام عملکرد ها	۰/۴۰ میوه ها و سبزیجات (شامل قارچها ی خوراکی ، ریشه ها و غده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا) فراورده جلبکهای دریایی و مغز ها و دانه ها	به عنوان یک عامل منعقد کننده برای تولید پنیرهای خاص و تخم مرغ پخته ۶/۰۱ پنیر و غذاهای مشابه ۱/۰۲ روغن ها و چربیهای بدون آب ۱۰/۰ تخم مرغ و فراورده های آن
۳۳۱i	سدیم دی هیدروژن سیترات	برای تمام عملکرد ها	غیر مجاز	۲/۱/۱/۰۱ پس آب کره (ساده) (فقط پایدار کننده) ۲/۱/۰۱ نوشیدنیهای بر پایه لبنیات ، طعم دار و / یا تخمیر شده (مانند شیر کاکائو ، شیر تخم مرغ ، ماست نوشیدنی نوشیدنی بر پایه آب پنیر) ۲/۱/۲/۰۱ شیرهای تخمیر شده (ساده) فراوری شده به روش حرارتی پس از تخمیر (فقط پایدار کننده)

				۳/۰۱ شیر تغلیظ شده و محصولات مشابه (ساده) (فقط پایدار کننده) ۴/۰۱خامه (ساده) و مواد مشابه (فقط پایدار کننده) ۱/۵/۰۱شیر خشک و پودر خامه(ساده) (فقط پایدار کننده) ۱/۶/۰۱ پنیر نرسیده (فقط پایدار کننده) ۴/۶/۰۱ پنیر پروسس (فقط امولسیون کننده) ۲/۸/۰۱ آب پنیرخشک شده و فراورده های آن به جز پنیر های دارای آب پنیر ۳/۰۸ فراورده های گوشت ، ماکیان و حیوانات شکارشده چرخ شده فراوری شده در پاستوریزاسیون سفیده تخم مرغ در گروه : ۲/۱۰ فراورده های تخم مر غ

شماره INS	نام افزودنی	عملکرد کاربرد مجاز در محصولات زیستی	مجاز برای کاربرد در گروههای غذایی	
			موادغذائی با منشاء گیاهی	مواد غذائی با منشاء حیوانی
۳۳۲i	دی هیـــــــدروژن پتاسیم سیترات	برای تمام عملکرد ها	غیر مجاز	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی هـای غـذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد
۳۳۳	کلسیم سیترات	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد هـای کلـی افزودنـی هـای غـذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	۰۱,۰ لبنیات و محصولات مشابه به جـز محـصولات گـروه غذایی ۰۲,۰
۳۳۴	اسید تارتاریک	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد هـای کلـی افزودنـی هـای غـذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	غیر مجاز
۳۳۵i ۳۳۵ i i	تارتارات مونو سدیم دی سدیم تارتارات	برای تمام عملکرد ها	۰/۰۵ شیرینی ها ۱/۲/۰۷کیک ها	غیر مجاز

۳۳۶i ۳۳۶ i i	مونو پتاسیم تارتارات دی پتاسیم تارتارات	برای تمام عملکرد ها	۰/۰۵ شیرینی ها ۲/۰۶ آرد ها و نشاسته ها ۲/۰۷ کیک ها	غیر مجاز
۳۴۱i	اورتو فسفات مونو سدیم	برای تمام عملکرد ها	۲/۰۶ آردها	غیر مجاز
۴۰۰	اسید آلژینیک	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	۰۱,۰ لبنیات و محصولات مشابه به جز محصولات گروه غذایی ۰۲,۰
۴۰۱	سدیم آلژینات	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	۰۱,۰ لبنیات و محصولات مشابه به جز محصولات گروه غذایی ۰۲,۰ تمام محصولات مخلوط مجاز مطابق استاندارد کلی افزودنی های خوراکی و استانداردهای پذیرفته شده در کمیسیون کدکس غذائی

شماره INS	نام افزودنی	عملکرد کاربرد مجاز در محصولات زیستی	مجاز برای کاربرد در گروههای غذایی	
			موادغذائی با منشاء گیاهی	مواد غذائی با منشاء حیوانی
۴۰۲	سدیم آلژینات	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	۰۱,۰ لبنیات و محصولات مشابه به جز محصولات گروه غذایی ۰۲,۰ تمام محصولات مخلوط مجاز مطابق استاندارد کلی افزودنی های خوراکی و استانداردهای پذیرفته شده در کمیسیون کدکس غذائی
۴۰۶	آگار	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد
۴۰۷	کاراجینان	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	۰۱,۰ لبنییات و محصولات مشابه به جز محصولات گروه غذایی ۰۲,۰
۴۱۰	صمغ کاربوبین	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	۱/۰۱ شیر و نوشیدنیهای بر پایه لبنیات ۲/۰۱ فراورده های لبنی تخمیر شده و مایه زده شده (ساده) به جز گروه ۲/۱/۰۱(نوشیدنیهای بر پایه لبنیات)

				۳/۰۱ شیر تغلیظ شده و فراورده های مشابه (ساده) ۴/۰۱خامه (ساده) و مواد مشابه (فقط پایدار کننده) ۱/۵/۰۱شیر خشک و پودر خامه(ساده) (فقط پایدار کننده) ۶/۰۱ پنیر و مواد غذایی مشابه ۷/۰۱ دسرهای برپایه لبنیات (مانند پودینگ، ماست میوه ای یا طعم دار) ۱/۸/۰۱ آب پنیرمایع و فراورده های آن به جز پنیر های دارای آب پنیر ۲/۱/۰۸ گوشت تازه ، ماکیان و گوشت حیوانات شکاری ، چرخ شده ۲/۰۸ گوشتهای فراوری شده ، فراورده های ماکیان و حیوانات شکاری کامل یا قطعات ۳/۰۸فراورده های گوشت ، ماکیان و حیوانات شکاری چرخ شده فراوری شده ۳/۰۸ پوشش های خوراکی (مانند پوشش سوسیس)

شماره INS	نام افزودنی	عملکرد کاربرد مجاز در محصولات زیستی	مجاز برای کاربرد در گروههای غذایی	
			موادغذائی با منشاء گیاهی	موادغذائی با منشاء حیوانی
۴۱۲	صمغ گوار	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	۰۱,۰ لبنییات و محصولات مشابه به جز محصولات گروه غذایی ۰۲,۰ ۲/۲/۸ گوشت ، گوشت ماکیان و گوشت حیوانات شکاری کامل یا قطعه قطعه شده با حرارت فراوری شده ۲/۳/ ۸ گوشت ، گوشت ماکیان و گوشت حیوانات شکاری چرخ شده با حرارت فراوری شده ۲/۱۰ فراورده های تخم مرغی
۴۱۳	صمغ تارگاکانت	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد
۴۱۴	صمغ عربی	برای تمام عملکرد ها	۰/۰۲ روغنها و چربی ها و امولسیونهای چربی ۰/۰۵ شیرینیها	۰۱,۰ لبنیات و محصولات مشابه به جز محصولات گروه غذایی ۰۲,۰ ۰/۰۲ روغنها و چربی ها و امولسیون های چربی ۰/۰۵ شیرینیها

۴۱۵	صمغ زانتان	برای تمام عملکرد ها	۰/۰۲ روغنها و چربی ها و امولسیونهای چربی ۰/۴۰ میوه ها و سبزیجات (شامل قارچها ی خوراکی ، ریشه ها و غده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا) فراورده جلبکهای دریایی و مغز ها و دانه ها ۰۷/فراورده های نانوایی ۷/۱۲ سالادها (مانند سالاد ماکارونی ، سالاد سیب زمینی)	غیر مجاز
۴۱۶	صمغ کارایا	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	غیر مجاز

شماره INS	نام افزودنی	عملکرد کاربرد مجاز در محصولات زیستی	مجاز برای کاربرد در گروههای غذایی	
			موادغذائی با منشاء گیاهی	موادغذائی با منشاء حیوانی
۴۲۲	گلیسرول	برای تمام عملکرد ها	حاصل از منابع گیاهی مورد مصرف به عنوان حامل عصاره های گیاهی ۱/۱/۱/۰۴میوه های تازه فراوری نشده ۲/۱/۱/۰۴ میوه های تازه که سطح آنها فراوری شده ۲/۱/۰۴ میوه های فراوری شده ۲/۱/۲/۰۴ سبزیجات تازه که سطح آنها فراوری شده (مانند قارچها، ریشه ها و غده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا) و فراورده جلبکهای دریایی و مغزدانه ها ۲/۲/۲/۰۴سبزیجات خشک (شامل قارچها ی خوراکی ، ریشه ها و غده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا) و فراورده جلبکهای دریایی و مغزدانه ها ۳/۲/۲/۰۴ سبزیجات (شامل قارچها ی خوراکی ، ریشه ها و غده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا) و فراورده جلبکهای دریایی در سرکه ، روغن و سویا سس	

۱ – Spread

			۴/۲/۲/۰۴ سبزیجات کنسرو شده ..یا بسته بندی شده در شیشه یاپاکت های قابل انعطاف (شامل قارچها ی خوراکی ، ریشه ها و غده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا) و جلبکهای دریایی ۰/۴۰ /۵/۲/۲ سبزیجات (شامل قارچها ی خوراکی ، ریشه ها و غده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا) جلبکهای دریایی و مغزدانه ها پورهٔ دانه یا پخش کردنی ها[1] ۶/۲/۲/۰۴ سبزیجات(شامل قارچها ی خوراکی ، ریشه ها و غده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا)و جلبک دریایی و مغز دانه ها و پالپ دانه و فراورده های آماده(مثل دسر سبزیجات وسسها ، سبزیجات شیرین) به جز گروه غذایی ۵/۲/۲/۰۴ ۷/۲/۲/۰۴سبزیجات تخمیر شده (شامل قارچها ی خوراکی ، ریشه ها و غده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا) فراورده جلبکهای دریایی و مغز دانه ها ،محصولات تخمیر شده سویا از گروه غذایی ۱۰/۱۲ ۲/۱۲ گیاهان دارویی ، ادویه ها ، چاشنی ها و ادویه های معطر (مانند ادویه مورد استفاده برای رشته آماده)	

شماره INS	نام افزودنی	عملکرد کاربرد مجاز در محصولات زیستی	مجاز برای کاربرد در گروههای غذایی	
			موادغذائی با منشاء گیاهی	مواد غذائی با منشاء حیوانی
۴۴۰	پکتین	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنی های غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	۰۱,۰ لبنیات و محصولات مشابه به جز محصولات گروه غذایی ۰۲,۰
۵۵۰ii ۵۵۰iii	کربنات هیدروژن سدیم سدیم سسکوئی کربنات	برای تمام عملکرد ها	۰/۰۷ فراورده های نانوایی ۰/۰۵ شیرینیها	۰۱,۰ لبنیات و محصولات مشابه به جز محصولات گروه غذایی ۰۲,۰
۵۰۱i	پتاسیم کربنات	برای تمام عملکرد ها	۰/۰۵ شیرینیها ۰/۰۶ غلات و فراورده های آن ، مشتق شده از دانه های غلات ، از غده ها و ریشه ها ، حبوبات و بقولات به جز فراورده های نانوایی از گروه غذایی ۰/۰۷ ۲/۰۷ کیک ها	غیر مجاز

۵۰۳i **۵۰3ii**	آمونیم کربنات کربنـات هیـدروژن آمونیم	تنظیم کننده اسیدیته حجیم کننده	مجاز ، اگرچه در استاندارد هـای کلـی افزودنـی هـای غـذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	غیر مجاز
۵۰۴i **۵۰۴ii**	منیزیم کربنات کربنـات هیـدروژن منیزیم	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد هـای کلـی افزودنـی هـای غـذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد	غیر مجاز

شـــماره INS	نام افزودنی	عملکرد کاربرد مجاز در محصولات زیستی	مجاز برای کاربرد در گروههای غذایی	
			موادغذائِی با منشاء گیاهی	مواد غذائی با منشاء حیوانی
۵۰۸	پتاسیم کلراید	برای تمام عملکرد ها	۰/۴۰ میوه ها و سبزیجات (شامل قارچها ی خوراکی ، ریشه ها و غـده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا) فراورده جلبکهای دریایی و مغـز دانه ها ۴/۱۲ خردل ۲/۶/۱۲ سس های امولسیفیه نشده (مانند کچاب ، سس پنیـر ، سـس خامه ای ، سس گوشت)	غیر مجاز
۵۰۹	کلسیم کلراید	برای تمام عملکرد ها	۰/۴۰ میوه ها و سبزیجات (شامل قارچها ی خوراکی ، ریشه ها و غـده ها ، حبوبات و بقولات و آلوئه ورا) و فـراورده جلبکهـای دریـایی و مغزدانه ها ۸/۰۶ فراورده های سویا (به جز فـراورده هـای سـویا در گـروه غـذایی ۹/۱۲و فراورده های تخمیر شده سویا در گروه غذایی ۱۰/۱۲) ۱/۹/۱۲ فراورده های پروتئن سویا ۱۰/۱۲ فراورده های تخمیر شده سویا	۰۱,۰ لبنیات و محصولات مـشابه بـه جـز محـصولات گروه غذایی ۰۲,۰ ۲/۰۸ گوشتهای فراوری شده ، فراورده های ماکیـان و حیوانات شکاری کامل یا قطعه قطعه شده ۳/۰۸ گوشت چـرخ شـده فـراوری شـده ، ماکیـان و حیوانات شکاری ۴/۰۸ پوشش های خوراکی (مانند پوشش سوسیس)
۵۱۱	منیزیم کلراید	برای تمام عملکرد ها	۸/۰۶ فراورده های سویا (به جز فـراورده هـای سـویا در گـروه غـذایی	غیر مجاز

			۹/۱۲و فراورده های تخمیر شده سویا در گروه غذایی ۱۰/۱۲) ۱/۹/۱۲ فراورده های پروتئن سویا ۱۰/۱۲ فراورده های تخمیر شده سویا	
۵۱۶	کلسیم سولفات	برای تمام عملکرد ها	۸/۰۶ فراورده های سویا (به جز فراورده های سویا در گروه غذایی ۹/۱۲و فراورده های تخمیر شده سویا در گروه غذایی ۱۰/۱۲) ۱/۲/۰۷ کیک ها ، کلوچه ها و پای ها (مانند انواع پر شده با فرنی و میوه ها) ۸/۱۲ خمیر مایه ها و فراورده های مشابه ۱/۹/۱۲ فراورده های پروتئین سویا ۱۰/۱۲ فراورده های تخمیر شده سویا	غیر مجاز

شـــماره INS	نام افزودنی	عملکرد کاربرد مجـاز در محـــــصولات زیستی	مجاز برای کاربرد در گروههای غذایی	
			موادغذائِی با منشاء گیاهی	مواد غذا ئی با منشاء حیوانی
۵۲۴	هیدروکسید سدیم	برای تمام عملکرد ها	۰۰/۶ غلات و فراورده های آن ، مشتق شده از دانـه هـای غـلات ، از غده ها و ریشه ها ، حبوبات و بقولات به جز فراورده هـای نـانوایی از گروه غذایی ۰/۰۷ ۱/۱/۱/۰۷ نان های عمل آوری شده با خمیر مایه و نان های خاص	غیر مجاز
۵۵۱	دی اکـسید سـیلیکون (نامتبلور)	برای تمام عملکرد ها	۲/۱۲ گیاهان دارویی ، ادویه ها ، چاشـنی هـا و ادویـه هـای معطـر (مانند ادویه مورد استفاده در رشتهٔ آماده)	غیر مجاز
۹۴۱	نیتروژن	برای تمام عملکرد ها	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنـی هـای غـذائی همچنـان استثنا هائی وجود دارد	مجاز ، اگرچه در استاندارد های کلی افزودنـی هـای غذائی همچنان استثنا هائی وجود دارد

۳-۲ مواد طعم دهنده

مواد و فراورده هایی که تحت عنوان طعم دهنده طبیعی برچسب گذاری می شوند یا طعم دهنده های طبیعی براساس تعریف الزامات کلی برای طعم دهنده ها ی طبیعی (CAC/ GL 29-1987)

۳-۳ آب و نمک

آب آشامیدنی

نمک ها (با ماده اصلی سدیم کلراید یا پتاسیم کلراید به عنوان اجزای اصلی که معمولا در فرایند مواد غذائی استفاده می شود)

۳-۴ آماده سازی میکروارگانیسم ها و آنزیم ها

هرگونه آماده سازی میکروارگانیسم ها و آنزیم ها که به طور معمول در فراوری ماده غذایی به کار می رود به جز مواردی که میکروارگانیسم و آنزیم حاصل از مهندسی ژنتیک باشد ، مجاز است .

۳-۵ مواد معدنی (شامل مواد ریز مغذی) ، ویتامینها ، اسیدهای چرب و اسیدهای آمینهٔ ضروری و سایر ترکیبات نیتروژن دار

فقط موادی که تاکنون مورد قبول قرار گرفته است مطابق مقررات باید در تهیه مواد غذایی به کار رود .

جدول ۴ - مواد کمک فرایند که در تهیه محصولات با منشاء کشاورزی مربوط به بند ۳ این راهنما می توان به کـار برد .

ردیف	ماده	شرایط ویژه
	برای محصولات گیاهی	
۱	آب	
۲	کلرید کلسیم	منعقد کننده
۳	کربنات کلسیم	
۴	هیدروکسید کلسیم	
۵	سولفات کلسیم	منعقد کننده
۶	کلرید منیزیم (یا نیگاری)	منعقدکننده
۷	کربنات پتاسیم	خشک کردن کشمش
۸	دی اکسید کربن	
۹	نیتروژن	
۱۰	اتانول	حلال
۱۱	اسید تانیک	کمک صافی
۱۲	تخم مرغ با آلبومین	
۱۳	کازئین	
۱۴	ژلاتین	
۱۵	ژلاتین بدست آمده از آبشش ماهی	
۱۶	روغن نباتی	لیز کننده و آزاد کننده
۱۷	دی اکسید سیلیکون	حلال ژل یا کلوئید
۱۸	کربن فعال	

۱۹	تالک	
۲۰	بنتونیت	
۲۱	کائولین	
۲۱	خاک دیاتومه	
۲۳	پرلیت	
۲۴	پوسته فندق	
۲۵	موم زنبور عسل	آزاد کننده
۲۵	موم کارنائوبا	آزاد کننده
۲۷	اسید سولفوریک	تنظیم کننده pH آب استخراجی برای تولید قند
۲۸	هیدرو کسید سدیم	تنظیم کننده pH برای تولید قند
۲۹	اسید تارتاریک و نمک آن	
۳۰	کربنات سدیم	تولید قند
۳۱	اجزای پوست درخت آمایش شده	
۳۲	هیدروکسید پتاسیم	تنظیم کننده pH برای تولید قند
۳۳	اسید سیتریک	تنظیم کننده pH

تهیهٔ میکروارگانیسم ها و آنزیم ها

هرگونه آماده سازی میکرو ارگانیسم ها و آنزیم ها که به طور معمول در فراوری ماده غذایی به کار می رود به جز مواردی که میکروارگانیسم و آنزیم حاصل مهندسی ژنتیک نباشد ، مجاز است .

برای فراورده های دامی و زنبوری

فهرست زیر فقط برای فراوری فراورده های دامی و زنبوری می باشد. کشور ها می توانند با توجه به اهـداف ملـی خود ، فهرستی از مواد را که مطابق با الزامات بند ۵-۲ این راهنما باشد تهیه کنند .

شماره INS	نام	شرایط ویژه
	کربنات کلسیم	
	کلرید کلسیم	قوام دهنده ،مواد منعقد کننده در تولید پنیر
	کائولین	استخراج پروپولیس (صمغ قهوه ای رنگ)
	اسید لاکتیک	تولید شیر :مواد منعقد کننده، تنظیم کننده pH حمام نمک برای پنیر
	کربنات سدیم	تولید شیر : ماده خنثی کننده
	آب	

پیوست ۳

حداقل الزامات بازرسی واقدامات پیشگیرانه در سیستم بازرسی یا گواهی

۱- برای تصدیق اینکه فراورده بر طبق بخش ۳ این راهنما برچسب گذاری شده است،مطابقت اقدامات بازرسی در کل زنجیرهٔ غذائی با راهکار های موافقت شدهٔ بین المللی ضروری است. سازمان های گواهی دهندهٔ رسمی و مسئولین ذیصلاح باید خط مشی ها و روش های اجرائی را مطابق با این راهنما تعیین کنند.

۲- دسترسی سازمان گواهی دهنده به تمام سوابق مکتوب و /یا مستند و همچنین تشکیلات تحت برنامه بازرسی ،ضروری است . عامل (اپراتور) تحت بازرسی نیز باید به مقامات تعیین شده یا ذیصلاح دسترسی داشته باشد و اطلاعات لازم را برای اهداف ممیزی شخص سوم[1] فراهم کند.

الف- واحد های تولید

۳- تولید مطابق با این راهنما باید در واحد هائی انجام شود که کرت (قسمت های زمین کشت شده) ، مناطق تولید ، ساختمان مزرعه و تسهیلات انبارش محصول و دام کاملاً جدا از واحد هائی باشد که مطابق با این راهنما تولید نمی کنند. کارگاه های آماده سازی و/یا بسته بندی که فعالیت آن محدود به آماده سازی و بسته بندی محصولات کشاورزی همان جاست نیز ممکن است بخشی از این واحد ها باشد.

۴- در مواردی که ترتیبات بازرسی ابتدا انجام می شود، عامل و سازمان گواهی دهنده رسمی یا شناخته شده رسمی باید سندی را که شامل موارد زیر است تنظیم و امضاء کنند:

الف- شرح کامل واحد و/یا مناطق جمع آوری ، که محل تولید ، انبار ، کرت و در صورت کاربرد محل های مربوط به عملیات آماده سازی و/یا بسته بندی را نشان دهد .

---

[1] -Third party inspection

ب- در موارد جمع آوری گیاهان وحشی ، ضمانت (تعهد) شخص ثالث ، مبنی بر این که تولید کننده می تواند اطمینان دهد که معیار های پیوست الف (پاراگراف ۱۰) براورده شده است.

پ- تمام اقدامات عملی که در سطح واحد انجام شود تا از مطابقت با این راهنما اطمینان حاصل شود.

ت-تاریخ آخرین استفاده از کرت ها و/یا مناطق جمع آوری مربوط به فراورده که استفاده از آن ها مطابق با بخش ۴ این راهنما نیست.

ث-تعهد عامل (اپراتور) برای انجام عملیات مطابق با بخش ۳ و ۴ این راهنما و در موارد تخلف ، برای پذیرش انجام اقدامات مطابق با بخش ۶ این راهنما .

۵- هر سال پیش از تاریخ تعیین شده بوسیله سازمان گواهی دهنده ، عامل باید برنامهٔ تولید محصولات کشاورزی و فراورده های دامی را با تقسیم بندی به کرت ها ، دسته پرندگان ، گله و کندو به اطلاع سازمان گواهی کننده رسمی برساند.

۶- گزارشات مکتوب و/یا مستند برای اینکه سازمان گواهی کننده رسمی بتواند منشاء ، ماهیت و مقدار مواد خام خریداری شده و کاربرد این مواد را ردیابی کند،باید نگهداری شود ، به علاوه در گزارشات مکتوب و/یا مستند باید ماهیت ، مقدار و نام تحویل گیرنده تمام محصولات کشاورزی فروخته شده مشخص باشد. مقادیری که مستقیماً به مصرف کننده نهائی فروخته می شود ،ترجیحاً بهتر است روزانه گزارش شود.در مواردی که واحد ، خودش فراوری محصولات کشاورزی را انجام می دهد گزارشات باید حاوی اطلاعات لازم در بخش ب-۲ این پیوست باشد.

۷- تمام دام باید تک به تک شناسائی شود یا در موارد پستانداران یا طیور کوچک ، گله ها . دسته ها و درمورد زنبور کندو ها شناسائی شود.گزارشات مکتوب و/یا مستند به منظور امکان ردیابی دام و کلنی

های زنبور در سیستم باید همیشه نگهداری شود تا امکان ردیابی سابقه به اندازه کافی برای اهداف ممیزی وجود داشته باشد. عامل باید سوابق روزآمد[1] و دارای جزئیات مربوط به موارد زیر را نگهداری کند:

الف- پرورش(تولید مثل) و/یا ماهیت دام ؛

ب- ثبت هر گونه خرید؛

پ- طرح سلامتی مورد استفاده در پیشگیری و مدیریت بیماری ها ، آسیب و مشکلات مربوط به زاد و ولد ؛

ت- تمام تیمار ها و درمان های انجام شده برای هر منظور ، شامل زمان قرنطینه و شناسائی دام و یا زنبور های تیمار شده ؛

ث- خوراک دام تهیه شده و منبع آن ؛

ج- حرکت گله در واحد و کندو در مناطق علوفه مطابق با آنچه که در نقشه تعیین شده است؛

چ - حمل و نقل ، ذبح و /یا فروش

ح- استخراج ، فرایند و نگهداری تمام فراورده های زنبور

۸- نگهداری مواد ورودی ، در واحد به غیر از مواردی که استفاده از آنها مطابق با بند ۴-۱ این راهنما ممنوع شده است.

۹-سازمان گواهی کننده رسمی باید از انجام بازرسی کامل فیزیکی واحد حداقل یک بار در سال، اطمینان حاصل کند.در مواردی که استفاده از آن ها مشکوک است ، برای آزمون فراورده هائی که در این راهنما فهرست نشده است ممکن است نمونه برداری شود. یک گزارش بازرسی پس از هر بازدید باید تنظیم شود.در صورت نیاز یا به صورت تصادفی ،بازدید های اعلام نشده و اضافی نیز باید انجام شود.

۱۰- عامل باید امکان دسترسی به محل تولید ، انبار ، کرت ها ، گزارش ها و مستندات پشتیبانی مربوط و همچنین هر گونه اطلاعات لازم برای بازرسی را برای سازمان گواهی کننده فراهم کند.

۱۱- فراورده های تعیین شده در بخش ۱ این راهنما که برای مصرف کننده نهائی بسته بندی نشده اند باید به گونه ای حمل و نقل شوند که از آلودگی و یا جایگزینی محتوای آن با مواد یا فراورده هائی که با این

[1] -Up-to-date

راهنما مطابقت ندارد ، پیشگیری شود. مطابق با مقررات ، اطلاعات زیر بدون تعصب به هر نشانه دیگری لازم است :

- نام و نشانی فرد مسئول برای تولید و آماده سازی فراورده
- نام فراورده
- فراورده وضعیت زیستی دارد

۱۲- در مواردی که یک عامل در یک منطقه چندین واحد تولیدی را اداره می کند (برداشت همزمان)[1] ،واحد های منطقهٔ تولید محصول و محصولاتی که با بخش ۱ این راهنما نیز پوشش داده نمی شوند ، باید با توجه به بند های ۴ ، ۶ ،و ۸ همین قسمت ، مورد بازرسی قرار گیرند. در این واحد ها نباید گیاهان دارای رقم های غیر قابل تشخیص (مانند آنهائی که در بند ۳ همین قسمت اشاره شد) ، تولید شود.

- در صورتی که انحراف از مقررات بوسیله مقامات ذیصلاح اجازه داده شود ، آنها باید نوع تولید ، شرایط موافقت شده و الزامات بازرسی تکمیلی مانند بازدید اعلام نشده از محل ، بازدید اضافی در طی برداشت ، ارزیابی و توانائی عملیات برای پیشگیری از مخلوط شدن و غیره را تعیین کنند.
- تا زمان بررسی بعدی این راهنما مطابق با بخش ۸ ، کشور های عضو می توانند برداشت همزمان ارقام یکسان را حتی در موارد غیر قابل تشخیص بودن به شرط کافی بودن اقدامات بازرسی ، بپذیرند.

۱۳- در تولید دام زیستی ، تمام دام ها در یک واحد تولیدی باید مطابق با مقررات این راهنما پرورش داده شود.اگرچه ، دام هائی که مطابق با این راهنما پرورش داده نشوند ، ممکن است در صورتی که به طور کاملاً جداگانه از دامی که مطابق این راهنما تولید می شود ، نگهداری شود در آن محل وجود داشته باشد. مقامات ذیصلاح باید معیارهای سخت تری را مانند گونه های مختلف تعیین کنند.

[1] – Parallel cropping

۱۴- مقامات ذیصلاح ممکن است پرورش حیوان با تغذیه از زمین های معمولی مطابق با مقررات این راهنما را به شرطی بپذیرند که :

الف- برای مدت ۳ سال ، این زمین با محصولاتی به غیر از آنچه در بخش ۴-۱ (الف و ب) این راهنما مجاز شناخته شده است ، آمایش نشده باشد.

ب- حیواناتی که مطابق با مقررات این راهنما پرورش داده می شوند باید کاملاً از سایر حیوانات تفکیک شده باشند.

۱۵- برای تولید دام ، مقامات ذیصلاح بدون تعصب داشتن نسبت به سایر مقررات این پیوست ،باید از بازرسی تمام مراحل تولید و آماده سازی تا مرحلهٔ فروش به مصرف کننده اطمینان داشته باشند. همچنین تا حد امکان از نظر فنی ، ردیابی[1] دام و فراورده های دامی حاصل از واحد تولیدی دام تا فرایند و هرگونه آماده سازی تا بسته بندی و برچسب گذاری نهائی اطمینان حاصل شود.

ب- آماده سازی و بسته بندی

۱-تولید کننده و/یا عامل باید :

- شرح کاملی از واحد ، با نشان دادن تسهیلات مورد استفاده برای آماده سازی ، بسته بندی و نگهداری محصولات کشاورزی پیش و پس از عملیات مربوط به آن ها را تهیه کند؛
- به منظور حصول اطمینان از مطابقت با این راهنما ، تمام اقدامات عملی در سطح واحد انجام شود؛

این شرح و اقدامات باید توسط فرد مسئول واحد و سازمان گواهی دهنده امضاء شود.

گزارش باید شامل تعهد عامل (اپراتور) برای اجرای عملیات مطابق با بخش ۴ این راهنما و در موارد تخلف، پذیرش اجرای اقدامات مطابق با بند ۶-۹ این راهنما و امضای آن توسط دو طرف باشد.

۲- گزارشات مکتوب باید به منظورامکان ردیابی موارد زیر توسط سازمان گواهی دهنده ، نگهداری شوند :

---

[1] -Traceability

- منشاء، ماهیت و مقدار محصولات کشاورزی (مطابق بخش ۱ این راهنما)که به واحد تحویل داده شده است؛
- اطلاعات دیگر مانند منشاء ، ماهیت و مقدار ترکیبات ، مواد افزودنی و کمک فرایند که به واحد تحویل داده می شوند و مواد تشکیل دهنده محصولات فرایند شده که برای بازرسی عملیات ، مورد نیاز سازمان گواهی دهنده می باشد ؛

۳- برای محصولاتی که در بخش ۱ این راهنما به آنها اشاره نشده است، و در همان واحد فراوری و بسته بندی می شود :

- واحد باید برای نگهداری محصولات اشاره شده در بخش ۱ این راهنما پیش و پس از انجام عملیات ، قسمت های جداگانه ای داشته باشد ؛
- عملیات باید به طور پیوسته تا انجام کامل کار اجرا شود و همچنین در محل و زمانی جدا از عملیات مشابه برای محصولاتی که در بخش ۱ این راهنما به آن ها اشاره نشده است، انجام شود ؛
- در صورتی که چنین عملیاتی به طور مرتب انجام نشود، آنها باید با تعیین مهلت زمانی موافقت شده با سازمان گواهی دهنده ، از پیش اعلام کنند ؛

برای حصول اطمینان از شناسائی بهر ها[1] جهت پیشگیری از مخلوط شدن با فراورده هائی که مطابق با الزامات این راهنما تهیه نشده است، اقدامات لازم باید انجام شود.

۴- سازمان گواهی کننده رسمی ، باید از بازرسی فیزیکی کامل واحد ، حداقل یک بار در سال اطمینان یابد. برای آزمون فراورده هائی که در فهرست این راهنما آورده نشده است باید در صورت مشکوک بودن ،نمونه برداری انجام شود. پس از هر بازدید ، گزارش بازرسی باید تهیه شود وتوسط دو طرف امضاء شود. در صورت نیاز ، گاهگاهی بازدیدهای اعلام نشده و تصادفی نیز باید انجام شود.

[1] -Lots

۵- عامل باید برای اهداف بازرسی امکان دستیابی سازمان گواهی کننده یا مسئولین را به واحد و گزارشات مکتوب و مستندات پشتیبانی مربوطه فراهم کند . همچنین عامل باید هرگونه اطلاعات مورد نیاز برای اهداف بازرسی را برای سازمان گواهی کننده فراهم کند.

۶- الزامات مربوط به حمل ونقل مطابق با بند الف-۱۰ این پیوست ، قابل کاربرد است.

۷- هنگام دریافت محصولات اشاره شده در بخش ۱ این راهنما ، عامل (اپراتور) باید موارد زیر را کنترل کند :

- در صورت لزوم کامل بودن بسته بندی
- وجود نشانه های اشاره شده در بند الف ۱۰ این پیوست . نتیجه این تصدیق[1] باید به وضوح در گزارش(مطابق با بند ۲ در قسمت ب همین بخش) درج شود . در موارد شک برای تصدیق مطابقت محصول با سیستم تولید تعیین شده در بخش ۶ این راهنما ، محصول باید بدون اشاره به روش تولید زیستی وارد بازار شود.

پ- واردات

کشورهای وارد کننده باید برای واردکنندگان و همچنین محصولات زیستی وارد شده، الزامات بازرسی مناسبی را تعیین کنند.

[1] Verification